

افغانستان

محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه

گزارش ویژه:

حملات هوایی علیه کارخانه های مشکوک به پروسس مواد مخدر

فراه، ۵ می ۲۰۱۹

هیأت معاونت
ملل متحد
در افغانستان

کمیسنری عالی
ملل متحد
برای حقوق بشر

اکتوبر ۲۰۱۹

کابل، افغانستان

این گزارش و تمام گزارشات پیرامون محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه در افغانستان که در این گزارش به آن اشاره شده است، در وبسایت یوناما قابل دسترس است:

<http://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>

عکس روی جلد: تصویری است که از طرف یکی از شاهدان حمله هوایی ۵ می ۲۰۱۹ که در ولسوالی بکواه در ولایت فراه انجام شده بود برای یوناما فراهم گردیده است.

فهرست مطالب

خلاصه گزارش	۱
میتودولوژی	۵
پیشینه	۶
حملات هوایی علیه لابر اتوار های تولید مواد مخدر	۶
تولید متامفتامین در افغانستان	۱۱
اقدامات نهاد های تنفیذ قانون علیه فعالیت های غیرقانونی مواد مخدر در افغانستان	۱۳
یافته ها	۱۴
معلومات اولیه	۱۴
هیئت حقیقت یاب و پیگیری	۱۶
چارچوب حقوقی	۲۰
قانونی بودن حملات هوایی علیه لابر اتوار های مواد مخدر	۲۲
قانونی بودن حملات هوایی علیه اشخاصی که در لابر اتوار های مواد مخدر کار می کنند	۲۳
نتیجه گیری	۲۵
پیشنهادهای	۲۸
ضمیمه ۱: نقشه ساحات عمومی که از حملات هوایی متأثر گردید	۰

خلاصه گزارش

این گزارش که مشترکاً از سوی هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)^۱ و دفتر کمیشنری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (OHCHR)^۲ تهیه شده است، میزان آسیب به مردمان ملکی از اثر حملات هوایی نیروهای ایالات متحده در افغانستان (USFOR-A)^۳ بتاريخ ۵ می ۲۰۱۹ علیه آنچه که کارخانه های مواد مخدر در ولسوالی بکواه ولایت فراه و بخش هائی از ولسوالی همجوار دلارام در ولایت نیمروز انگاشته شده است، را بررسی می کند. در این گزارش تصریح شده است که کارخانه های مواد مخدر و کارگران آن را نمی توان از لحاظ حقوقی به سبب کمک های اقتصادی و مالی احتمالی آنان با فعالیت های جنگی یکی از طرفین منازعه مورد هدف حملات قرار داد.

بتاریخ ۵ می سال ۲۰۱۹، نیروهای ایالات متحده در افغانستان یک سلسله حملات هوایی را علیه بیشتر از ۶۰ محلی که آنان به عنوان کارخانه جات تولید مواد مخدر یا "لابراتوار مواد مخدر"^۴ شناسائی نموده بودند، در چندین ساحه در ولسوالی بکواه ولایت فراه و بخش هائی از ولسوالی همجوار دلارام در ولایت نیمروز انجام دادند. ادعاهای معتبری به زودی در مورد وارد شدن و آسیب قابل ملاحظه به مردمان ملکی از اثر این حملات برملا گردید. اگرچه حملات هوایی بالای لابراتوار های مواد مخدر قبلاً نیز انجام شده بود، اما این اولین باری بود که یوناما در مورد رقم بلند تلفات ملکی برخاسته از این گونه عملیات ها گزارش دریافت می کرد.

^۱ این گزارش از سوی بخش حقوق بشر یوناما به تأسی از ماموریت یوناما تحت قطعنامه ۲۴۸۹ (۲۰۱۹) شورای امنیت ملل متحد مبنی بر "نظارت از وضعیت افراد ملکی، هماهنگی تلاش ها به منظور تأمین محافظت از آنها، [...] ترویج پاسخگوئی، [...] و همکاری در تطبیق کامل آزادی های اساسی و احکام حقوق بشری مندرج در قانون اساسی افغانستان و معاهدات بین المللی که افغانستان عضو آن است، به خصوص، معاهدات در مورد برخورداری کامل زنان از حقوق بشری شان." تهیه شده است. S/RES/2489 (2019)

^۲ بخش حقوق بشر یوناما از دفتر کمیشنری عالی حقوق بشر ملل متحد در افغانستان نمایندگی می کند و مشترکاً به نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان و کمیشنر عالی حقوق بشر گزارش می دهد.

^۳ برای ملاحظه ماموریت نیروهای ایالات متحده در افغانستان به گزارش سالانه یوناما در مورد محافظت افراد ملکی، ضمیمه ۲، طرف های اصلی منازعه، صفحه ۵۸ و ضمیمه ۳: فهرست اصطلاحات شماره ۶۴-۶۳ که در این آدرس قابل دسترس است: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports> مراجعه شود. (تاریخ آخرین مراجعه به این سایت ۲۸ سپتمبر ۲۰۱۹).

^۴ لابراتوار های مواد مخدر معمولاً به محوطه های گلی با تجهیزات اولیه از قبیل بشکه ها، دستگاه های فشار دست ساز، سطل و کاسه گفته می شود. مراجعه شود به دیوید منزفیلد، جلوگیری از عواید یا هدر دادن پول؟ ارزیابی تاثیرات حملات هوایی علیه لابراتوار های مواد مخدر در افغانستان، دانشگاه اقتصاد لندن، واحد پالیسی بین المللی مبارزه با مواد مخدر (اپریل ۲۰۱۹)، صفحه ۲۳، در این جا قابل دسترس است: www.lse.ac.uk/united-states/Assets/Documents/mansfield-april-update.pdf (تاریخ مراجعه به سایت: ۲۱ آگست ۲۰۱۹).

یوناما طی یک دوره زمانی چهار ماهه، بررسی های حقیقت یابی گسترده ی را در مورد رویداد مؤرخ ۵ می در ولسوالی بکواه انجام داد. بعد از هفته ها آمادگی، بتاريخ ۲۶ جون، یوناما، یکجا با کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، هیئت حقیقت یابی را به ولسوالی بکواه که تحت کنترل طالبان قرار دارد، اعزام نمود. با توجه به دورافتاده بودن این ولسوالی و عدم حضور دایمی سازمان ملل متحد، حکومت و نیروهای نظامی افغانستان در آن ساحه، یوناما اعزام این هیئت حقیقت یاب به آن منطقه را در روند حقیقت یابی حائز ارزش فراوان می دانست. هیئت حقیقت یاب با افرادی که از این حملات هوایی متضرر شده بودند، مصاحبه رو در رو انجام داده و از برخی ساحات اصابت بمب ها دیدن نمود. حکومت افغانستان، طالبان و ماموریت حمایت قاطع ناتو همه برای این هیئت حقیقت یاب حمایت های مختلفی را فراهم نمودند.

الی تاریخ ۱۵ سپتمبر ۲۰۱۹، یوناما به تعداد ۳۹ مورد تلفات ملکی (۳۰ کشته، پنج مجروح و چهار مورد نامشخص)^۵ منجمله ۱۴ طفل و یک زن برخاسته از حملات هوایی بتاريخ ۵ می را تأیید نموده است. از مجموع تلفات ملکی تأیید شده، یوناما معلوم نمود که هفده تن آنها در لابراتوار های مواد مخدر کار می کردند. یوناما معلومات مؤثق و معتبری در رابطه به حداقل ۳۷ مورد تلفات ملکی دیگر (۳۰ کشته و هفت مجروح) نیز دریافت کرده است که اکثریت آنها را زنان و کودکان تشکیل می دهند. یوناما در حال حاضر مشغول بررسی و تحقیق بالای این تلفات ملکی است.^۶

نیروهای ایالات متحده در افغانستان بیان می دارند که حملات هوایی کارخانه های تولید میتامفیتامین را هدف قرارداد که طبق ادعای این نیروها، متعلق به طالبان و تحت کنترل آنها بوده و از آن برای تمویل فعالیت های جنگی طالبان مستقیماً استفاده می شد.^۷ طبق پالیسی دیرینه ایالات متحده، تأسیسات اقتصادی که به فعالیت های جنگی طرف منازعه کمک کند اهداف مشروع نظامی تلقی می شود.^۸ در این قضیه، نیروهای ایالات متحده در افغانستان تصریح نموده اند که "معلومات استخباراتی همه جانبه مشخص نمود که تمام پرسونلی که در داخل این

^۵ اگرچه یوناما این چهار مورد تلفات ملکی را تأیید نمود، اما هنوز سعی دارد وضعیت فعلی آنها را به عنوان مجروح و یا کشته مشخص نماید زیرا معلومات در مورد وضعیت آنها از منابع مختلف در دوره های زمانی مختلف بدست آمده است.

^۶ یوناما در نظر دارد که آمار نهائی تلفات ملکی برخاسته از این عملیات را در گزارش سالانه ۲۰۱۹ خود در مورد محافظت از افراد ملکی که قرار است در ماه فبروری سال ۲۰۲۰ نشر شود، بگنجانند. برای معلومات بیشتر، لطفاً به بخش "یافته ها" در ذیل مراجعه شود.

^۷ نیروهای ایالات متحده در افغانستان، "پاسخ به انتقادات دفتر ملل متحد در افغانستان (یوناما) به حملات ایالات متحده علیه لابراتوار های میتامفیتامین طالبان" تهیه شده از سوی دفتر وکیل مدافع کارمندان، ۱۵ جولای ۲۰۱۹، یک نقل آن در نزد یوناما موجود است.

^۸ همان.

لابراتوارها مشغول فعالیت بودند، جنگجویان طالبان بودند.^۹ نیروهای ایالات متحده در افغانستان، در بیان موضع خود، اما، اظهار داشته است که این بدین معنا نیست که آن افراد [طالبان] در زمان عملیات، مصروف انجام فعالیت های محاربوی بودند. نیروهای ایالات متحده در افغانستان تاکید می نمایند که کسانی که در لابراتوارهای تولید مواد مخدر کار می کردند اهداف مشروع نظامی بودند حتی اگر آنها مستقیماً در جنگ مشارکت نداشته باشند. ارزیابی نیروهای ایالات متحده در افغانستان این است که این حملات هوایی هیچ تلفات ملکی در پی نداشته است و هیچ زن و کودکی در جریان این عملیات کشته و یا مجروح نشده است.^{۱۰}

این یک امر کاملاً مستند است که طالبان از صنعت مواد مخدر در افغانستان منفعت مالی بدست می آورند. در این قضیه، یافته های یوناما، اما، نشان می دهد که کارخانه های تولید مواد مخدر در ولسوالی بکواه متعلق به طالبان و تحت کنترل آنها نبوده است بلکه متعلق و تحت کنترل گروه های تبهکاری بوده است که با شبکه های بین المللی قاچاق مواد مخدر ارتباط داشته اند. اگرچه برخی از این محلات شاید با فعالیت های غیرقانونی ارتباط داشتند، اما هیچ کدام شرایط تعریف اهداف مشروع نظامی تحت حقوق بین الملل را دارا نبودند.^{۱۱} علاوه بر آن، یوناما معلومات مؤثقی بدست آورده است که نشان می دهد چندین محلی که مورد حمله قرار گرفت هیچ رابطه ی با فعالیت های تولید مواد مخدر نداشتند که برخی شامل خانه های مسکونی می شد.

براساس معلوماتی که جمع آوری شده است، ارزیابی یوناما این است که پرسونلی که در داخل کارخانه های تولید مواد مخدر مشغول کار بودند، فعالیت های محاربوی انجام نمی دادند. بنابراین، آنها حق داشتند که در برابر حملات محافظت شوند و تنها زمانی می توانستند این محافظت را از دست بدهند که مستقیماً در جنگ اشتراک می ورزیدند،^{۱۲} مشارکت در فعالیت های غیرقانونی مواد مخدر به معنی مشارکت مسقیم در جنگ نیست. افزون بر این، یافته های یوناما نشان می دهد که گرچه برخی از افراد ملکی که در جریان این حملات هوایی کشته و یا مجروح شدند، در کارخانه های تولید مواد مخدر کار می کردند، اما سایرین - به شمول زنان و کودکان - هنگام حملات در کارخانه های مواد مخدر کار نمی کردند.

^۹ همان. طبق قانون رهنمود جنگ وزارت دفاع ایالات متحده (جون ۲۰۱۵، تجدید بتاریخ دسمبر ۲۰۱۶)، "مثل اعضای نیروهای مسلح یک کشور متخاصم، افرادی که بطور رسمی یا از لحاظ کاری بخشی از گروه مسلح غیر دولتی که در جنگ دخیل است، می باشند را می توان مورد هدف قرار داد زیرا آنها نیز مقصد خصمانه گروه شان را دارا می باشند" (بخش ۵.۷.۳).

^{۱۰} مراسلات ایمیلی با نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاریخ ۲۰ آگست ۲۰۱۹ و ۱۳ سپتمبر، کاپی آن نزد یوناما موجود است. به بخش یافته ها در ذیل مراجعه شود.

^{۱۱} به بخش چارچوب حقوقی در نسخه کامل گزارش ویژه یوناما: حملات هوایی بالای کارخانه های مشکوک به پروسس مواد مخدر، فراه، ۵ می ۲۰۱۹، مراجعه شود.

^{۱۲} به بخش چارچوب حقوقی در نسخه کامل گزارش ویژه یوناما: حملات هوایی بالای کارخانه های مشکوک به پروسس مواد مخدر، فراه، ۵ می ۲۰۱۹، مراجعه شود.

در حالیکه این گزارش کاملاً اذعان می کند که صنعت نامشروع مواد مخدر در افغانستان آسیب های فراوانی را به جمعیت ملکی افغانستان و فراتر از آن وارد می کند، اما این گزارش نتیجه می گیرد که پاسخ مناسب و قانونی به فعالیت های نامشروع مواد مخدر باید از طریق مراجع تنفیذ قانون صورت گیرد، نه از طریق عملیات های نظامی.

بنابر این، یوناما و دفتر کمیشنی عالی حقوق بشر ملل متحد نیروهای ایالات متحده در افغانستان را به اتخاذ موارد ذیل ترغیب می کنند:

- انجام تحقیقات مستقل و شفاف جهت بررسی تاثیرات عملیات مؤرخ ۵ می بالای مردمان ملکی؛ نشر یافته های تحقیق و نیز تدابیری که جهت تأمین پاسخگوئی اتخاذ می گردد، منجمله پرداخت جبران خساره مناسب برای قربانیان و اعضای خانواده های آنها؛^{۱۳}
- توقف کلیه حملات هوایی و عملیاتی های نظامی علیه کارخانه های مواد مخدر و کارگران آن در افغانستان؛
- مرور پالیسی های خود در مورد هدف قرار دادن اشیا و افراد مرتبط به فعالیت های "مُمد تداوم جنگ" تا اطمینان حاصل شود که این گونه پالیسی ها با حقوق بشردوستانه بین المللی مطابقت دارد؛
- تقویت روند تبادل اطلاعات، در صورت لزوم، معلومات استخباراتی در مورد جرایم مربوط به مواد مخدر با نهاد های تنفیذ قانون افغانستان به مثابه راهی برای بلندبردن مؤثریت مقابله مراجع تنفیذ قانون با فعالیت های نامشروع مواد مخدر؛ و
- کار با دولت افغانستان جهت اطمینان از این مسئله که منابع کافی به نهاد های تنفیذ قانون افغانستان تخصیص داده می شود تا آنها قابلیت های خود در انجام عملیات های مبارزه علیه مواد مخدر با مؤثریت بیشتر را تقویت نمایند.

^{۱۳} حداقل، یوناما و کمیشنی عالی حقوق بشر ملل متحد، نیروهای ایالات متحده در افغانستان را ترغیب می کنند که تحقیقی را مطابق به قطعنامه ۶-۱۵ ارتش ایالات متحده انجام دهد تا حقایق این رویداد را معلوم نموده و رعایت از حقوق بشردوستانه بین المللی و طرزالعمل های عملیاتی کلیدی را بررسی نماید.

گزارش حاضر، میزان آسیب وارد آمده به مردمان ملکی از اثر حملات هوایی نیروهای ایالات متحده در افغانستان (USFOR-A) علیه آنچه که کارخانه های مواد مخدر در ولسوالی بکواه ولایت فراه و بخش هائی از ولسوالی همجوار دلارام در ولایت نیمروز بتاریخ ۵ می ۲۰۱۹ گفته شده است، را بررسی می کند.

یوناما طی مدت چهار ماه تلاش های حقیقت جوینانه گسترده ی را پیرامون حادثه ۵ می در ولسوالی بکواه انجام داده است. این ماموریت بیش از ۵۰ مصاحبه رو در رو و از طریق تلفن با طیف وسیعی از منابع از ولایت های فراه و نیمروز به شمول قربانیان و بستگان شان، بزرگان قومی، کارکنان صحی، مقامات حکومتی و منسوبین نیروهای امنیتی افغانستان انجام داده است. علاوه بر آن، یوناما گفتگو هایی با طالبان در بیرون از کشور انجام داده است. یوناما همچنین چندین نشست را با نیروهای ایالات متحده در افغانستان در کابل به شمول نشست با مشاور حقوقی این نیروها نیز انجام داده است.

به تاریخ ۲۶ جون، یوناما همراه با یک تیم حقیقت یاب از کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان یک ماموریت مشترک بازدید از ساحه متاثر از حملات هوایی در ولسوالی بکواه ولایت فراه را که شامل ولسوالی دلارام ولایت نیمروز نیز می شد، انجام دادند. با توجه به دور افتادگی محل و عدم حضور ملل متحد، و یا حضور حکومت و نظامیان در ساحه، یوناما این ماموریت را حایز ارزش ویژه ی در راستای تثبیت واقعیت ها در ساحه می پندارد.

در جریان این ماموریت، هیئت یاد شده توانست ۲۱ مصاحبه رو در رو را با مردم محل که از این حملات هوایی آسیب دیده بودند، انجام دهد. در جمع این مصاحبه شوندگان کسانی هم بودند که قبل از این، به ویژه به دلیل حساسیت های زیادی که بحث پیرامون جزئیات تلفات ملکی مرتبط با تولید مواد مخدر با خود به همراه داشت، نمی توانستند و یا نمی خواستند در مورد معلومات ارائه نمایند.

تیم حقیقت یاب فهرستی از قربانیان را که از سوی بزرگان محل و کارکنان صحی تهیه گردیده بود، و نیز ویدیو ها و عکس هایی را که توسط شاهدان، قربانیان و باشندگان محل مستقیماً بعد از وقوع حمله به تاریخ ۵ می تصویر برداری شده بودند، جمع آوری نمود. تیم حقیقت یاب از محلات اصابت حملات یادشده بازدید به عمل آورده و آنها را مشاهده نمودند.

بر اساس متودولوژی یوناما برای تثبیت تلفات ملکی، به حد اقل سه منبع مستقل و مختلف نیاز است.^{۱۴} به منظور تهیه این گزارش، معلوماتی که حد اقل از سوی دو منبع قوی و مستقل تایید شده باشد، قابل اعتماد و اعتبار شمرده

^{۱۴} برای معلومات بیشتر در باره میتودولوژی یوناما، لطفاً به گزارش سالانه یوناما پیرامون تلفات ملکی در سال ۲۰۱۸ (منتشره ۲۳ فبروری ۲۰۱۹) که به صورت آنلاین در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است مراجعه فرمایید: <https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports>.

می شود ولی هنوز موثق و تایید شده شمرده نمی شود. به عنوان بخشی از گفتگو های منظم این ماموریت با نیروهای ایالات متحده در افغانستان پیرامون تلفات ملکی، یوناما بعد از انجام ماموریتش به ولسوالی بکواه نگرانی های اولیه خویش، یافته های خود، و نیز معلومات مشخص مربوط به تلفات ملکی را با این نیرو ها شریک ساخت.^{۱۵}

بنا به دلایل متعددی، یوناما در تایید تلفات ملکی ناشی از حملات هوایی ۵ می با چالش های عمده ی روبرو گردید. حملات هوایی یاد شده یک ساحه وسیع جغرافیایی و دور افتاده را پوشش داده بود که فرا تر از مرز های ولایتی بود و نیز شامل چندین محل اصابت می شد که در محل های یاد شده برخی اوقات شبکه های مخابراتی به طور مکرر برای چندین روز قطع می بود. همچنین بحث کردن پیرامون تلفات ملکی ناشی از این حملات هوایی با مخاطبین به دلیل دخیل بودن برخی از قربانیان در فعالیت های غیر قانونی مواد مخدر، از حساسیت بالایی برخوردار بود، به ویژه به دلیل اینکه احتمال انجام حملات هوایی بیشتری بالای محلات باقی مانده تولید مواد مخدر نیز وجود داشت. علاوه بر این، شماری از تلفات ملکی گزارش شده به یوناما متعلق به کارگران مسافری بود که از ولایات دیگر به منظور کار به ولسوالی بکواه، به شمول کار در کار و بار غیر قانونی مواد مخدر، مسافرت نموده بودند؛ که بعد از حملات هوایی، برخی از اعضای خانواده های بازمانده از قربانیان این حادثه، ساحه را به مقصد بخش های نامعلومی از کشور ترک گفتند که پیگیری روند تأیید تلفات را برای یوناما مشکل ساخت.

این گزارش روی تحلیل حقوقی پیرامون جایگاه افراد ملکی موجود در کارخانه های هدف قرار گرفته و کارگران مربوطه، و نیز بر میزان زبانی که به مردم ملکی در نتیجه این حملات هوایی وارد آمده است، تمرکز می نماید. با توجه به چالش هایی که یوناما در زمینه تأیید تلفات ملکی بر اساس متودولوژی خود با آن روبرو بود، ارقام تلفات ملکی ارائه شده در این گزارش حد اقل تلفات ملکی تأیید شده پنداشته می شود و نمی تواند کل تلفات ملکی به میان آمده را نشان دهد.

پیشینه

حملات هوایی علیه لابراتوار های تولید مواد مخدر

حملات هوایی توسط نیروهای نظامی بین المللی بر مراکز تولید مواد مخدر یا "لابراتوار های مواد مخدر"^{۱۶} از سال ۲۰۰۸ با ایجاد تغییر در پلان عملیاتی نیروهای بین المللی کمک به امنیت افغانستان (آیساف) آغاز گردید،

^{۱۵} یوناما معلومات مربوط به وقایع تلفات ملکی را با اطراف درگیر در منازعه شریک می سازد تا از دقت معلومات مطمئن گردیده، و اطراف درگیر را به اتخاذ اقدامات پیشگیرانه یاری نموده، و حسابدهی به شمول پرداخت غرامت به قربانیان را تقویت نماید.

^{۱۶} اصطلاح "drug labs" در مفهوم تولید مواد مخدر در افغانستان یک اصطلاح غیر دقیق است. برای بسیاری ها واژه lab (لابراتوار) مفهوم یک محیط تعقیب شده و منظم را تداعی می نماید که توسط کارمندان دارای چین های سفید و مجهز با تجهیزات... را تداعی می نماید. در حالیکه در واقعیت لابراتوار های تولید مواد مخدر در افغانستان عبارت اند از ساختمان های محلی ایکه مواد مخدر [...] در آن پروسس می گردد. مراجعه شود به دیوید مانزفیلد، دریغ داشتن عواید یا هدر دادن پول؟ ارزیابی تاثیرات حملات هوایی علیه لابراتوار های مواد مخدر در افغانستان، صفحه ۲۳ (پاورقی شماره ۴ را ملاحظه فرمایید).

که به این نیروها صلاحیت می داد "در همکاری با افغان ها، در عرصه مبارزه با مواد مخدر، علیه مراکز و گردانندگان مراکزی که شورشیان را حمایت می کنند، مشروط به اجازه کشورهای مربوطه" عمل نماید.^{۱۷} در دسامبر ۲۰۰۸، قواعد درگیری ایالات متحده توسعه داده شد تا به نیروهایش صلاحیت مشابه برای هدف قرار دادن قاچاقچیان مواد مخدر در جریان عملیات های نظامی اعطاء نماید.^{۱۸} حدود ۵۰ تن از کسانی که ادعا می شد قاچاقبران مواد مخدر اند، به عنوان فراهم کنندگان وجوه مالی برای شورشیان شناسایی شده بودند و در لیست جامعی اهداف دارای اولویت قرار داده شدند که به عنوان "لیست گشتار" معروف بود.^{۱۹} تغییر اعمال شده در پلان عملیاتی آیساف با مخالفت برخی از دولت های عضو ناتو روبرو شد و پرسش هایی را پیرامون این موضوع که آیا هدف قرار دادن قاچاقچیان و مراکز تولید مواد مخدر از طریق اقدام نظامی با مقررات حقوق بین المللی مطابقت دارد یا خیر را مطرح نمود.^{۲۰} در گزارش ارائه شده از سوی مرکز تحقیقات کنگره به کنگره ایالات متحده امریکا،

^{۱۷} سرمفتش ویژه برای بازسازی افغانستان (سیگار)، مبارزه با مواد مخدر: درسهایی از تجربه ایالات متحده در افغانستان (جون ۲۰۱۸) صفحه ۶۸، به صورت آنلاین در آدرس زیر در دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/lessonslearned/SIGAR-18-52-LL.pdf>؛ سرمفتشی ناتو، آقای جاپ دی هوپ شیفر در ناتو نقل قول نمود، "ناتو تلاش هایش پیرامون مبارزه با مواد مخدر در افغانستان را تشدید می بخشد" (۱۰ اکتوبر ۲۰۰۸)، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_50120.htm? (تاریخ مراجعه به سایت: ۲۴ آگست ۲۰۱۹)؛ و دویچه ویله، "ناتو برای اتخاذ اقدامات سختگیرانه تر در مبارزه با مواد مخدر در افغانستان به توافق رسید" (۱۰ اکتوبر ۲۰۰۸)، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.dw.com/en/nato-clinches-deal-for-tougher-afghan-drug-action/a-3704305-0> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۹)

^{۱۸} وزارت دفاع ایالات متحده امریکا، "پیشرفت ها در استقامت امنیت و ثبات در افغانستان: گزارش به کانگرس در مطابقت به قانون مجوز وزارت دفاع ایالات متحده" (جون ۲۰۱۹) بخش ۷، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/1230_June-2009Final.pdf

^{۱۹} "جنگ خشک افغانستان: قطع پیوند میان قاچاقچیان مواد مخدر و شورشیان: گزارش ارائه شده به کمیته روابط خارجی سنای ایالات متحده امریکا" (۱۰ آگست ۲۰۰۹) صفحات ۱۵-۱۶ در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: https://fas.org/irp/congress/2009_rpt/afghan.pdf

^{۲۰} همان ماخذ، صفحه ۱۶. همچنین مراجعه کنید به سوزان کویلبل، "فرمانده ارشد ناتو دستور قتل غیر قانونی صادر نمود" روزنامه اشپیگل آنلاین (۲۸ جنوری ۲۰۱۹) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.spiegel.de/international/world/battling-afghan-drug-dealers-nato-high-commander-issues-illegitimate-order-to-kill-a-604183.html> (در اشاره به "رهنمود" صادر شده از سوی جنرال کرداک فرمانده ارشد ناتو، که در آن اشاره گردیده است که "بعد از این نیازی به فراهم نمودن اطلاعات استخبارتی و یا سایر مدارک نیست و اینکه هر فرد قاچاقچی مواد مخدر و هر مرکز تولید مشخص مواد مخدر در افغانستان واجد شرایط قرار گرفتن منحصراً هدف نظامی می باشد."؛ ماتیاس گیر و سوزان کویلبل، "دستور قتل سیاسیون آلمانی را خشمگین ساخت"، اشپیگل آنلاین: (۲۹ جنوری ۲۰۰۹) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.spiegel.de/international/world/battling-drugs-in-afghanistan-order-to-kill-angers-german-politicians-a-604430.html> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ دسامبر ۲۰۱۹)؛ جودی دیمپسی، "ناتو می گوید، جنگ علیه مواد مخدر در افغانستان مطابق نص قانون خواهد بود" (۱۱ نومبر ۲۰۱۹) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.nytimes.com/2009/02/11/world/asia/11iht-nato.4.20119005.html> (اشاره ای به وجود اختلاف نظر پیرامون رهنمود ناتو برای سربازان در افغانستان مبنی بر اینکه "افرادی که لابراتوار های تصفیه هیروین را با کوکنار اکمال

ملاحظه به عمل آمد که "به نظر می رسد که اعتراضات از سوی برخی کشور ها همچنان ادامه دارد، چون قوانین آن کشور ها به سربازان شان اجازه اشتراک در عملیات های مبارزه علیه مواد مخدر را نمی دهد." ^{۲۱} الی ختم ۲۰۰۹، چنین به نظر می رسد که پالیسی ایالات متحده آمریکا از تمرکز بر حملات هوایی که مراکز تولید و قاچاقچیان مواد مخدر را هدف قرار می دهد، فاصله گرفته است.

مطابق به سروی سالانه کوکنار سال ۲۰۱۷ دفتر مواد مخدر و جرایم سازمان ملل (UNODC)، کشت کوکنار در افغانستان بعد از سال ۲۰۰۹ پیوسته افزایش داشته است، و این افزایش در سال ۲۰۱۷ در حد بی سابقه بوده است. ^{۲۲} در نومبر سال ۲۰۱۷، نیروهای ایالات متحده در افغانستان کمپینی را به منظور هدفگیری "شبکه های تمویل و منابع عایداتی طالبان" به راه انداخت، که در آن از صلاحیت های هدفگیری گسترده یکه از سوی استراتژی جدید رئیس جمهور ترامپ برای جنوب آسیا فراهم گردیده بود، بهره می برد. ^{۲۳} این کمپاین با حملات هوایی علیه مراکز تولید مواد مخدر طالبان در ولایت هلمند آغاز گردید. نیروهای امنیتی افغانستان نیز حملات مشابهی را راه اندازی نمودند. ^{۲۴} دفتر بازرسی ویژه برای بازسازی افغانستان (سیگار) یاد آور گردیده که "اگرچه نیروهای ایالات متحده و افغانستان لائبراتور های تولید هیرویین را طی سالهای گذشته نیز هدف قرار داده بودند، ولی سطح توجه فرماندهان ارشد نظامی و کاربرد بمباردمان های هوایی در این برهه بی سابقه بوده است." ^{۲۵}

می کنند، بدون نیاز به هیچگونه شواهد و مدارکی هدف قرار دهید" و اعتراض بعضی از دولت های عضو به دلیل اینکه این کار حقوق بین المللی را نقض می کند).

^{۲۱} مرکز تحقیقات کنگره، "ناتو در افغانستان: آزمون ائتلاف فرا آتلانتیک" (۳ دسمبر ۲۰۰۹) صفحه ۱۵ در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://fas.org/sgp/crs/row/RL33627pdf>.

^{۲۲} دفتر مواد مخدر و جرایم ملل متحد (UNODC) "سروی کوکنار در افغانستان در سال ۲۰۱۷: چالش هایی فراوری انکشاف پایدار، صلح و امنیت" (می ۲۰۱۸) صفحه ۴، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Opium-survey-peace-security-web.pdf>.

^{۲۳} سیگار، گزارش ربعوار به کنگره ایالات متحده (۳۰ جنوری ۲۰۱۸) صفحه ۶۰، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-01-30qr.pdf> (تاریخ مراجعه به ساست: ۲۰ سپتمبر ۲۰۱۹)؛ مرکزی تحقیقات کنگره، "افغانستان: پیشینه و پالیسی ایالات متحده به طور مختصر" (۱۱ اگست ۲۰۱۹)، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://fas.org/sgp/crs/row/R45122.pdf> (تاریخ مراجعه به ساست: ۲۰ سپتمبر ۲۰۱۹).

^{۲۴} سیگار در گزارش ربعوارش که به تاریخ ۳۰ جون ۲۰۱۸ منتشر شد، گزارش داد که نیروی های هوای افغانستان ۱۹ مرکز تولید مواد مخدر از ماه جنوری آن سال تا آن تاریخ از بین برده است. مراجعه کنید به سیگار، "گزارش ربع وار به کنگرس ایالات متحده" صفحه ۱۸۰، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-07-30qr.pdf>.

^{۲۵} سیگار، مبارزه با مواد مخدر: درس هایی از تجربه ایالات متحده در افغانستان، جون ۲۰۱۸، صفحه ۱۲ (Xii)، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/lessonslearned/SIGAR-18-52-LL.pdf>.

از آغاز این کمپاین در نوامبر ۲۰۱۷ تا ماه اپریل سال ۲۰۱۸، نیروهای ایالات متحده در افغانستان ۷۵ حمله هوایی را علیه مراکز تولید مواد مخدر در افغانستان انجام دادند.^{۲۶} بنا بر گزارش ها، تنها در ماه اپریل ۲۰۱۸، با گسترش این کمپاین به ولایت های نیمروز و فراه در غرب کشور، نیروهای افغان و نیروهای ایالات متحده به طور بی سابقه ی، ۲۹ “لابراتوار تولید مواد مخدر طالبان”^{۲۷} را از بین بردند.^{۲۸} نیروهای ایالات متحده در افغانستان اعلان نمودند که تا پایان جون ۲۰۱۸، آنها ۱۵۴ هدف مربوط به طالبان به شمول “مراکز تولید، انباشت، و نقطه های قاچاق مواد مخدر و نیز اسلحه و ذخایر مواد منفجره، قرارگاه ها و محلات راه اندازی حملات آنها” را از بین برده اند.^{۲۹}

یوناما از نوامبر ۲۰۱۷ بدینسو شماری از حملات هوایی انجام شده توسط نیروهای ایالات متحده در افغانستان و نیروهای هوایی افغانستان را بر آنچه که لابراتوار های تولید مواد مخدر گزارش شده است، ثبت نموده است که غالباً شب هنگام و بر ساختمان های خالی انجام شده است. در برخی از این رویداد ها، یوناما وقوع تلفات ملکی را نیز تثبیت نموده است. یکی از این رویداد ها به تاریخ ۱۹ نوامبر ۲۰۱۷ صورت گرفت که حوالی ساعت ۱۱ بجه شب نیروهای ایالات متحده در افغانستان یک حمله هوایی را بر ساختمانی در منطقه بازار ولسوالی موسی قلعه که در آن طبق گزارش مواد مخدر معامله می شد، انجام دادند. خانه یک فرد متهم به قاچاق مواد مخدر هدف حمله هوایی قرار گرفت که در نتیجه، وی و اعضای خانواده اش کشته شدند. یوناما مرگ ۱۰ فرد ملکی را تایید نمود: یک مرد، سه زن و شش کودک.^{۳۰} یوناما بتاريخ ۱۰ دسمبر ۲۰۱۷ یافته هایش پیرامون این رویداد را به طور کتبی

^{۲۶} نیروهای ایالات متحده امریکا در افغانستان، “حملات هوایی ایالات متحده علیه عواید طالبان به غرب افغانستان گسترش می یابد” (۷ اپریل ۲۰۱۸) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2018-press-releases/us-airstrikes-against-taliban-revenue-expand-to-western-afghanistan.aspx> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ سپتمبر ۲۰۱۹).

^{۲۷} نیروهای ایالات متحده امریکا در افغانستان، “حملات هوایی منابع عواید غیر قانون طالبان را از بین خواهد برد” (۸ می ۲۰۱۸) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس می باشد: <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2018-press-releases/record-month-for-airstrikes-to-destroy-taliban-illicit-revenue-sources.aspx> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ سپتمبر ۲۰۱۹).

^{۲۸} سیگار، مبارزه با مواد مخدر، شماره ۵۷ (پاورقی ۲۵ را ملاحظه فرمایید).

^{۲۹} وزارت دفاع ایالات متحده، “کنفرانس مطبوعاتی برید جنرال لینس، آر بنج از طریق تیلیکنفرانس، پیرامون کمپاین مالی ایالات متحده علیه تهدیدات و عملیات های هوایی ایالات متحده” (۲۷ جون ۲۰۱۸) در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://dod.defense.gov/News/Transcripts/Transcript-View/Article/1562148/departments-of-defense-press-briefing-by-brig-gen-lance-r-bunch-via-teleconferen/> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۵ سپتمبر ۲۰۱۹).

^{۳۰} مراجعه کنید به حمایت قاطع، “نیروهای افغان و نیروهای ایالات متحده کمپاین جدیدی را برای از بین بردن شبکه تمویل طالبان به راه انداختند” (۲۰ نوامبر ۲۰۱۸)، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://rs.nato.int/news-center/press-releases/2017/afghan--us-forces-launch-new-campaign-tbnetworks.aspx> (تاریخ مراجعه به سایت: ۳۰ سپتمبر ۲۰۱۹)؛ همچنین مراجعه کنید به دیوید مانزفیلد، بمباردمان لابراتوار های تولید هیرویین در افغانستان: آخرین اقدام در عرصه مبارزه با مواد مخدر، LSE International Drug Policy Unit، (جنوری ۲۰۱۸)، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <http://www.lse.ac.uk/united-states/Assets/Documents/Heroin-Labs-in-Afghanistan-Mansfield.pdf>؛ و “حملات هوایی و زمینی علیه پایگاه های اقتصادی طالبان ادامه دارد” (۳۰ نوامبر ۲۰۱۷)، در آدرس انترنتی زیر قابل دسترس است: <https://rs.nato.int/news-center/feature-stories/2017/air-and-ground-strikes-t-economic-continue.aspx> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ سپتمبر ۲۰۱۹).

به حمایت قاطع / نیروهای ایالات متحده در افغانستان ارائه نموده و پیرامون آن با تیم کاهش تلفات ملکی حمایت قاطع ناتو در کابل صحبت نمود. در حالیکه نیروهای ایالات متحده در افغانستان این حملات را به طور علنی تأیید نمودند، تیم کاهش تلفات ملکی حمایت قاطع وقوع تلفات ملکی را رد نمود. در گزارش سال ۲۰۱۷ وزارت دفاع ایالات متحده پیرامون تلفات ملکی، توضیح گردید که "این اتهامات را رد نموده چون در مدت قابل ملاحظه‌ای که طی آن خانه مذکور زیر نظر بود، هیچ اثری از حضور یک خانواده در آن به چشم نخورده بود."^{۳۱}

در اواخر می ۲۰۱۸، طبق گزارش‌ها، ملا منان یکی از فرماندهان طالبان در هلمند دستور داده بود تا به دلیل نگرانی‌ها در مورد تلفات ملکی روز افزون از حملات هوایی ایالات متحده که لابر اتوارهای تولید مواد مخدر را هدف قرار می‌داد، همه این لابر اتوارها به خارج از مناطق شهری در منطقه تحت کنترل وی انتقال داده شوند. طبق گزارش‌ها وی در پیامش چنین گفته بود "ما باید به مردم به صراحت روشن بسازیم که اگر آنها لابر اتوارهای تولید مواد مخدر شان را در میان خانه‌های مردم بسته نکنند، به زندان خواهند رفت" و هر طالبی که اجازه چنین کاری را بدهد، مجازات خواهد شد.^{۳۲}

اداره سیگار در گزارش ماه جون ۲۰۱۸ خود که روی "درس‌های فراگرفته شده" از تجربه ایالات متحده در افغانستان تمرکز داشت، نگرانی خود پیرامون حملات هوایی و تأثیرات منفی بالقوه آن بر مردم ملکی را بیان نمود: تأثیر دراز مدت کمپاین جلوگیری از تولید مواد مخدر از طریق حملات هوایی، تمویل شورشیان، فساد حکومتی، و مجموعه‌ای از سایر چالش‌های مربوط به مواد مخدر همچنان نامعلوم است. همچنین این خطر وجود دارد که حملات هوایی گسترده توسط نیروهای افغان و بین‌المللی منجر به مرگ افراد ملکی، نارضایتی مردمان روستایی و تقویت شورشیان گردد. تلفات ملکی – یا این برداشت عموم که بمباردمان‌ها مردم روستایی با کمترین منابع درآمد ثابت را نشانه می‌گیرد – می‌تواند در دراز مدت هزینه‌های سنگین تری را نسبت به مزایای کوتاه مدتِ اخلال در تولید مواد مخدر و تمویل شورشیان، بر ائتلاف تحمیل نماید.^{۳۳}

سیگار همچنین پرسش‌هایی را در مورد میزان توانایی وزارت دفاع ایالات متحده و نیروهای ایالات متحده در افغانستان در محاسبه دقیق خسارات مالی وارده بر طالبان در نتیجه عملیات‌های هوایی ایالات متحده مطرح نموده،

^{۳۱} وزارت دفاع ایالات متحده، گزارش سالانه تلفات ملکی مرتبط با عملیات‌های نظامی ایالات متحده در سال ۲۰۱۷، در آدرس اینترنتی زیر قابل دسترس است: <https://fas.org/man/eprint/civcas2018.pdf>. (تاریخ مراجعه به سایت: ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۹).

^{۳۲} ممفیس بارکر و سمیع یوسفزی، "فرمانده طالبان دستور بسته شدن لابر اتوارهای تولید مواد مخدر در شهرک‌ها و شهرها را صادر نمود"، گاردین، ۲۸ می ۲۰۱۸، در آدرس اینترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.theguardian.com/world/2018/may/28/taliban-commander-orders-closure-of-opium-labs-in-towns-and-cities> (تاریخ مراجعه به سایت: ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۹).

^{۳۳} سیگار، مبارزه با مواد مخدر، پاراگراف ۵۷ (پاورقی ۲۵) را ملاحظه نمایید. و نیز مراجعه کنید به کایله ریمپفر، "افزایش تردیدها در مورد موثریت بمباردمان لابر اتوارهای مواد مخدر در افغانستان" میلیتاری تایمز، (۵ فیبروری ۲۰۱۸)، در آدرس اینترنتی زیر قابل دسترس است: <https://www.militarytimes.com/flashpoints/2018/02/05/doubts-rise-over-effectiveness-of-bombing-afghan-drug-labs/> (تاریخ مراجعه به سایت: ۲۴ آگست ۲۰۱۹).

تاکید نمود که "شورشیان از طریق مجموعه وسیعی از فعالیت ها، سوای وضع مالیات بر تجارت مواد مخدر، تمویل می شوند".^{۳۴} سیگار همچنین ادامه داده که "تخمین مبالغه آمیز میزان اتکای طالبان بر تجارت مواد مخدر، به یک ارزیابی نادرست از اثرات ناگوار تخریب لابراتوارهای تولید مواد مخدر بر وضعیت مالی طالبان خواهد انجامید."^{۳۵} سیگار در گزارش ربع چهارم سال ۲۰۱۸ اش یادآور شد که نیروهای ایالات متحده در افغانستان حملات خود علیه "مراکز تولید مواد مخدر طالبان" را پایان داده است.^{۳۶}

در حمله ۵ می ۲۰۱۹ در ولسوالی بکواه، یوناما برای نخستین بار ادعا هایی را مبنی بر وقوع تلفات ملکی به پیمانان ای بزرگ دریافت نمود که باعث بروز نگرانی از میزان بی سابقه وارد آمدن زیان بر مردم ملکی از بابت چنین عملیاتی گردید. این حملات نشان از تغییر نگران کننده در پالیسی هدفگیری نیروهای ایالات متحده در افغانستان می داد که بر پایه آن، چنین عملیاتی در جریان روز بالای ساختمان هایی که در هنگام حمله دارای سکنه بودند، صورت گرفته است.

تولید متامفتامین در افغانستان

در حالیکه آمار و اطلاعات در مورد تولید متامفتامین در افغانستان نسبتاً کمیاب است، اما نشانه های وجود دارد که متامفتامین به عنوان معضلی عرض وجود می کند. متامفتامین، که اغلب در افغانستان به نام "کرسنال"، شیشه" یا "نخ/یخ" یاد می شود، ابتدا در مناطق غربی در امتداد مرز با جمهوری اسلامی ایران پیدا شد که بار نخست توقیف و ضبط آن در سال ۲۰۰۸ ثبت گردید.^{۳۷} براساس معلومات دفتر جرایم و مواد مخدر ملل متحد (یو ان او دی سی)، ضبط متامفتامین از آن زمان تا حال افزایش چشمگیری داشته است.^{۳۸}

^{۳۴} سیگار، مبارزه با مواد مخدر، صفحات ۷۶-۷۷ (پاورقی ۲۶ را ملاحظه فرمایید).

^{۳۵} همان ماخذ، و نیز مراجعه کنید به مانزفیلد، درین داشتن عواید و یا هدر دادن پول؟ پاراگراف های ۴۷-۴۴ (پاورقی ۴ را ملاحظه فرمایید) و مانزفیلد، مانزفیلد، بمباردمان لابراتوارهای تولید هیرویین در افغانستان، صفحه ۱۲ (پاورقی ۱۲ را ملاحظه فرمایید) ("ادعا های مبنی بر سیطره طالبان بر صنعت پروسس مواد مخدر مبالغه آمیز است").

^{۳۶} سیگار، عملیات محافظ آزادی، ۱ اکتوبر ۲۰۱۸، - ۳۱ دسمبر ۲۰۱۹، در آدرس انترنی زیر قابل دسترس است: https://media.defense.gov/2019/Feb/20/2002091191/-1/-1/1/FY2019_LIG_OCOREPORT.PDF (تاریخ مراجعه به سایت: ۳۰ سپتمبر ۲۰۱۹).

^{۳۷} دفتر جرایم و مواد مخدر ملل متحد، ارزیابی وضعیت مواد مخدر ترکیبی افغانستان جنوری ۲۰۱۷ صفحات ۸ و در سایت ذیل قابل دسترس می باشد.

https://www.unodc.org/documents/Reports/2017_Afghanistan_Synthetic_Drugs_Assessment_report.pdf.

^{۳۸} آقای مارک کولهن رییس دفتر جرایم و مواد مخدر ملل متحد در افغانستان، به نقل قول از بن فارمر افغانستان رونق تولید متامفتامین را بیش از دو برابر ضبط و توقیف مواد مخدر می داند، روزنامه تلگراف ۱۹ آگست ۲۰۱۹ قابل دسترس در سایت ذیل <https://www.telegraph.co.uk/global-health/terror-and-security/afghanistan-sees-boom-meth-production-seizures-illegal-drug/> (دسترسی اخیر ۲۱ آگست ۲۰۱۹). همچنان به روزنامه اکونومست مراجعه شود: سردهسته مافیای

تا همین اواخر، تولید کنندگان متامفتامین از مقادیر زیاد مواد ضد احتقان (سیودوفدرین و افدرین) استفاده می کردند که بطور گسترده در افغانستان یافت می شود، و بحیث ماده کیمیای پیش ساز برای ساخت متامفتامین بکار می رود.^{۳۹} به علت افزایش قیمت این محصولات، آنان به استفاده از گیاه موسوم به "اومان" یا "اومانی" آغاز کردند.^{۴۰} گفته می شود که استفاده از این گیاه هزینه تولید متامفتامین را به نصف کاهش داده است.^{۴۱} طبق گزارش ها، این گیاه در ولایت غور حاصلبرداری می شود و به تاجر ها از ولسوالی های بکواه و گلستان، و همچنین ولسوالی دلآرام ولایت نیمروز بفروش می رسد.^{۴۲}

ولسوالی بکواه، که با ولایات هلمند و نیمروز مرز مشترک دارد، طبق گزارش ها ولسوالی است که تعداد زیادی از لابراتوار ها، منجمله لابراتوارهای متامفتامین در آن فعالیت دارد. اکثریت این لابراتوار ها به شکل "تجارت های خانوادگی در قلعه های کهنه یا تعمیر های متروکه توسط مالکان آن یا توسط کارگران مستاجر یا نیمه کار به پیش برده می شود."^{۴۳} این شیوه ی کار و بار متفاوت از لابراتوار های مواد مخدر می باشد که در جا های دیگر کشور وجود دارد و گفته می شود که بزرگتر و تخصصی تر یا "حرفوی" تر می باشند.^{۴۴} هزینه ها و میزان تولید

مواد مخدر فعالیت های خود را به متامفتامین هم توسعه داده اند (۵ سپتمبر ۲۰۱۹) قابل دسترس بصورت آنلاین در:

<https://www.economist.com/asia/2019/09/05/afghan-drug-barons-are-branching-out-into-methamphetamines>

دسترسی اخیر (۱۲ سپتمبر ۲۰۱۹)، در سال ۲۰۱۲، وزارت مبارزه با مواد مخدر، متامفتامین را منحصراً یک ماده نو ظهور، بعد از گزارش ضبط نمونه های رو به ازدیاد متامفتامین در لابراتوار های پولیس مبارزه با مواد مخدر را در ولایات هرات، فراه، فاریاب، کندهار، بلخ و کابل، ر شناسایی کرد. به گزارش وزارت مواد مخدر افغانستان سال (۲۰۱۲) که در ماه نومبر سال ۲۰۱۳ منتشر شد مراجعه شود که قابل دسترس به ایمیل آدرس ذیل می باشد: www.mcn.gov.af (دسترسی اخیر بتاريخ ۲۱ آگست ۲۰۱۹).

^{۳۹} مطابق به گزارش دفتر جرایم و مواد مخدر ملل متحد، افغانستان بصورت قانونی الی ۰.۳ تن، سیودوفدرین و ۰.۵ تن افدرین را سالانه وارد می کند با آنکه مقادیر بزرگتر آن ممکن بطور غیر قانونی به کشور قاچاق می شود. برای معلومات بیشتر، به گزارش دفتر جرایم و مواد مخدر ملل متحد، مواد مخدر ترکیبی افغانستان (پاورقی شماره ۳۷ مراجعه شود). همچنان به گزارش مفصل دیود منسفیلد و الکس سودروهلوم مراجعه صورت گیرد: ناشناخته های افغانستان موج جدید تولید متامفتامین (۳۰ سپتمبر ۲۰۱۹) قابل دسترس در: <https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2019/09/30/long-read-the-unknown-unknowns-of-afghanistans-new-wave-of-methamphetamine-production> (دسترسی اخیر ۱۱ اکتوبر ۲۰۱۹).

^{۴۰} دهقان، افغانستان شاهد افزایش چشمگیر متامفتامین است (به پاورقی شماره ۳۸) مراجعه صورت گرفت؛ منسفیلد، انکار عواید یا اتلاف پول؟ به صفحه ۲۳ (پاورقی شماره ۴ مراجعه شود)؛ منسفیلد و سودروهلوم، "موج جدیدی از تولید متامفتامین"، همان.

^{۴۱} منسفیلد همان و منسفیلد و سودروهلوم، همان.

^{۴۲} منسفیلد و سودروهلوم، همان.

^{۴۳} منسفیلد انکار عواید یا اتلاف پول؟ صفحات ۲۷-۲۶ (به پاورقی شماره ۴ مراجعه شود).

^{۴۴} بگونه مثال، لابراتوار های مواد مخدر در گندمریز، ولایت هلمند، گزارش شده که به پیمانیه وسیع تولید می کنند. به همان. صفحات ۲۷-۲۳ مراجعه صورت گیرد.

مواد مخدر در بکواه، در مقایسه با سایر موقعیت های معروف برای پروسس مواد مخدر طبق گزارش ها بطور قابل ملاحظه ی پایین تر می باشد، بگونه مثال، ولسوالی گندمریز و موسی قلعه، ولایت هلمند را می تواند تذکر داد.^{۴۵}

اقدامات نهاد های تنفیذ قانون علیه فعالیت های غیرقانونی مواد مخدر در افغانستان

در گذشته حکومت افغانستان لابر اتوار های تولید مواد مخدر را عمدتاً از طریق نهاد های تنفیذ قانون مورد هدف قرار داده است. در فاصله میان سال های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۸^{۴۶} نیروهای ویژه مبارزه با مواد مخدر (قطعه ۳۳۳ کوماندو) تحت امر وزارت امور داخله ماموریت های تخریب لابر اتوار های مواد مخدر، منجمله در ساحات دور دست و تحت کنترل طالبان، را انجام می دادند که قوت های نظامی فقط نقش حمایتی را در این گونه عملیات ها ایفا می کردند. هدف این عملیات ها "اجرای فیصله های قانونی و تقویت ظرفیت حکومت افغانستان در عرصه تنفیذ قانون" منجمله از طریق جمع آوری شواهد و مدارک و تاحد امکان گرفتاری افراد دخیل در فعالیت های جنایی بود.^{۴۷}

در حال حاضر پولیس مبارزه با مواد مخدر افغانستان، با حمایت بخش ماموریت های خاص^{۴۸} مبارزه علیه مواد مخدر را از طریق پرسونل نهاد های تنفیذ قانون در افغانستان رهبری می نماید.^{۴۹} این شامل واحد های ویژه بخصوص واحد ملی محو کشت کوکنار می شود که عملیات های تخریب، ضبط، گرفتاری و اجرای اوامر گرفتاری "در مناطق دارای تهدید بلند" را انجام می دهد.^{۵۰} در فاصله زمانی میان سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۹، بیشتر از ۳۵۰۰ عملیات تخریب صورت گرفته، ۴۰۰۰ تن گرفتار شده، و بیشتر از ۲،۷ میلیون کیلوگرام مواد مخدر غیرقانونی و مواد پیش ساز کیمیاوی ضبط شده است.^{۵۱}

^{۴۵} همان صفحه ۲۷.

^{۴۶} این نیروهای کوماندو در سال ۲۰۰۹ به هدف اشتراک در عملیات های مبارزه با تروریسم تغییر جهت نمود.

^{۴۷} منس فیلد بمباران لابر اتوار های هیروین در افغانستان، صفحات ۶ و ۷ (پاورقی شماره ۳۰ ملاحظ شود)

^{۴۸} واحد ماموریت ویژه بخشی از عملیات های ویژه قوای هوایی افغانستان است که عملیات های قومندانی ویژه اردوی ملی و قومندانی عمومی نیروهای ویژه پولیس ملی را حمایت می کند.

^{۴۹} پولیس مبارزه با مواد مخدر افغانستان در سال ۲۰۰۳ بحیث یک نیروی ویژه در چوکات وزارت امور داخله ایجاد گردید.

^{۵۰} سیگار، "گزارش ربع وار به مجلس سنای ایالات متحده امریکا" (۳۰ جنوری ۲۰۱۹) صفحه ۱۸۷، در سایت زیر قابل دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr-section3-counternarcotics.pdf> (بار آخر بتاریخ ۱

اکتوبر ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده است).

^{۵۱} همان، صفحه ۱۸۹، سیگار، "گزارش ربع وار به مجلس سنای ایالات متحده امریکا" (۳۰ جولای ۲۰۱۹)، در سایت زیر قابل دسترس است: <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-07-30qr.pdf> (بار آخر بتاریخ ۱ اکتوبر ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده

است).

تا همین اواخر، تولید و استفاده از میتامفتامین در مقایسه با تولید هیروین، تریاک و دیگر انواع مواد مخدر، توجه ویژه‌ی نهاد های تنفیذ قانون را بخود جلب نکرده بود. بر اساس گزارش های بدست آمده در فاصله زمانی میان مارچ ۲۰۱۱ تا مارچ ۲۰۱۵ مقدار مجموعی میتامفتامین ضبط شده در افغانستان کمی بیشتر از ۲۰ کیلوگرام بوده است.^{۵۲} در سال ۲۰۱۷ دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم ملل متحد (یو ان او دی سی) خاطر نشان ساخت که "افزایش در شمار موارد ضبط میتامفتامین، یکجا با گزارش ها در مورد تولید میتامفتامین و افزایش در ثبت نام اشخاص معتاد برای تداوی در بعضی از ساحات کشور، بیانگر این امر است که مواد مخدر ترکیبی (غیرطبیعی) مایه نگرانی روز افزون در افغانستان است."^{۵۳}

در فاصله زمانی میان ۱۵ فبروری و ۱۵ ماه می سال ۲۰۱۹، نهاد های تنفیذ قانون ۱۱۳۰ عملیات مبارزه با مواد مخدر را انجام دادند که در نتیجه آن، انواع گوناگون مواد مخدر غیرقانونی و مواد پیش ساز کیمیاوی بشمول ۳۵۱ کیلوگرام میتامفتامین و ۲۷۴۱۹ تابلت ۳،۴- میتایلیندیوکسیمیتامفتامین (ام دی ام ای) ضبط شد. نهاد ها توانستند که ۱۱ باب فابریکه تولید هیروین را تخریب کنند، ۱۳۳۸ فرد مظنون را دستگیر، و ۱۷۰ عراده واسطه نقلیه، ۲۲۴ میل سلاح و ۵ رادیو را در جریان این مدت ضبط نمایند.^{۵۴}

بتاریخ ۵ ماه جولای ۲۰۱۹، مراجع تنفیذ قانون در یک عملیات، واحد مقدار ۴۹ کیلوگرام میتامفتامین را از داخل تانک تیل یک موتر باربری که قاچقبران سعی داشتند آنرا از ولایت فراه به ولایت ننگرهار انتقال دهند، ضبط کردند.^{۵۵}

یافته ها

معلومات اولیه

بتاریخ ۵ ماه می ۲۰۱۹ تقریباً بین ساعات ۱۱ قبل از ظهر الی ۱ بعد از ظهر، نیروهای ایالات متحده مستقر در افغانستان یک سلسله عملیات های هوایی را در چندین منطقه در ولسوالی بکواه ولایت فراه و مناطقی در داخل خاک ولسوالی دلارام ولایت نیمروز انجام دادند. نیروهای ایالات متحده مستقر در افغانستان خاطر نشان ساختند

^{۵۲} دفتر مواد مخدر و جرم ملل متحد، *مواد مخدر ترکیبی افغانستان* (پاورقی شماره ۳۷ ملاحظ شود)

^{۵۳} همان، صفحه ۳۳

^{۵۴} A/73/902; S/2019/493.

^{۵۵} دفتر مواد مخدر و جرایم ملل متحد افغانستان "ضبط میتامفتامین توسط ام دی تی در کابل" (۵ جولای ۲۰۱۹) در سایت ذیل قابل دریافت است: <https://www.unodc.org/afghanistan/en/methamphetamine-seizure-by-mdt-in-kabul.html> (بار آخر

بتاریخ ۱۷ سپتمبر ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده است).

که این عملیات های هوایی محلات تولید می‌تامفتمین، که بطور عام به آنها لابر اتوار های مواد مخدر گفته می شود را هدف قرار دادند که "منحصراً تحت کنترل طالبان بوده و توسط آنها اداره می شد."^{۵۶}

اندکی بعد از این رویداد، ادعا ها در مورد بروز تلفات ملکی از طریق رسانه ها گزارش داده شد.^{۵۷} منابع که به یوناما گزارش دادند، ادعا ها در مورد ۴۰ تا ۲۰۰ مورد تلفات افراد ملکی را احتوا می کرد. وزارت امور داخله افغانستان گزارش داد که حملات هوایی ائتلاف ۶۸ لابر اتوار تولید مواد مخدر طالبان را تخریب، ۱۵۰ تن طالبان را کشته و ۴۰ تن دیگر آنانرا مجروح کرده، هزاران کیلوگرام مواد مخدر، بشمول می‌تامفتمین را در ساحات اشکین، سپین کاریز و پلوشی ولسوالی بکواه تخریب کرده اند.^{۵۸} ولسوال بکواه به رسانه ها اظهار نمود که ۴۵ فرد ملکی در این عملیات کشته شدند که شماری زیادی از آنان در لابر اتوارها کار می کردند، و همچنان ۱۸ تن از جنگجویان طالبان نیز کشته شده اند.^{۵۹} طالبان از طریق وب سایت شان "صدای جهاد" با "قاطعیت این گزارش ها را رد کردند" که گویا ساختمان های که در عملیات هوایی تاریخ ۵ ماه می مورد حمله قرار گرفته اند فابریکه های مواد مخدر مربوط به طالبان بوده و کشته شدگان افراد طالبان بوده است. طالبان ادعا کردند که هیچ یک از افراد شان در "کار ویا تجارت مواد مخدر" دخیل نیستند و آنانیکه کشته شده اند همه دهاقین و افراد ملکی محلی می باشند.^{۶۰}

یوناما نگرانی های اولیه خود را در جریان چندین نشست در ماه می با نیروهای ایالات متحده مستقر در افغانستان در مورد گزارشات مبنی تلفات افراد ملکی از اثر حملات هوایی تاریخ ۵ ماه می ابراز کرد. طبق معلومات نیروهای ایالات متحده مستقر در افغانستان "تمام تدابیر عملی برای جلوگیری از تلفات افراد ملکی گرفته شده بود" و ارزیابی های اولیه شان نشان می داد که این عملیات های هوایی تلفات افراد ملکی را در پی نداشته است. آنان همچنان خاطر نشان ساختند که شماری از لابر اتوار های مشکوک مواد مخدر به علت نگرانی ها از احتمال تلفات

^{۵۶} نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان "پاسخ به اعتراضات یوناما" (پاورقی شماره ۷ ملاحظه شود)

^{۵۷} آژانس خبرسانی پژواک - افغانستان "نیروها دها فرد ملکی را در ولایت فراه کشته و مجروح کردند" (۷ ماه می ۲۰۱۹) در سایت ذیل قابل دریافت است: <https://www.pajhwok.com/en/2019/05/06/dozens-civilians-forces-killed-and-wounded->

farah (بار آخر بتاریخ ۱۲ سپتمبر ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده است). "افراد ملکی افغان در حملات هوایی بر لابر اتوار های تولید مواد مخدر کشته شدند، مقامات رسمی گفتند"، رویترز (۷ ماه می ۲۰۱۹) در سایت ذیل قابل دریافت است:

<https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-airstrike/afghan-civilians-killed-in-air-strikes-on-taliban-drug-labs-local-officials-say-idUSKCN1SD1I2?il=0> (بار آخر بتاریخ ۱۲ اگست ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده است).

^{۵۸} اعلامیه مطبوعاتی وزارت امور داخله بتاریخ ۶ ماه می ۲۰۱۹، در سایت ذیل قابل دریافت است: <https://moi.gov.af/dr/> -تخریب-۶۸-

کارخانه-تولید-و-پروسس-مواد-مخدر-در-فراه-و-نیمروز (به زبان دری)

^{۵۹} و ریترز ملاحظه شود، "افراد ملکی افغان در حملات هوایی کشته شدند" (پاورقی شماره ۵۷ ملاحظه شود)

^{۶۰} صدای جهاد، "کشت و تولید مواد مخدر به امارت اسلامی ربط ندارد" (۸ ماه می ۲۰۱۹) در سایت ذیل قابل دریافت است: <https://alemarahenglish.com/?p=45570> (بار آخر بتاریخ ۱۲ سپتمبر ۲۰۱۹ به آن دسترسی شده است).

افراد ملکی مورد حمله قرار نگرفتند.^{۶۱} نیروهای ایالات متحده مستقر در افغانستان به این ارزیابی رسیده بودند که تمامی افراد در داخل آن ساختمان های که مورد هدف قرار گرفت افراد طالبان بوده و قانوناً می توانستند مورد هدف قرار گیرند بدون اینکه نیازی وجود داشته باشد که ثابت ساخته شود که آنان بطور مستقیم در جنگ اشتراک داشتند.^{۶۲} نیروهای ایالات متحده در افغانستان اظهار داشتند که شماری از آن افرادی که مورد هدف قرار گرفتند به حیث کیمیاگر و لوژستیک کار می کردند در حالیکه بقیه افراد، محافظین مسلح بودند.^{۶۳}

هیئت حقیقت یاب و پیگیری

بتاریخ ۲۶ ماه جون ۲۰۱۹ یوناما از ساحات مشخصی در ولسوالی بکواه که مورد هدف قرار گرفته بود و توسط منابع محلی بحیث لابراتوار های تولید مواد مخدر تشخیص داده شده بود، دیدن کرد. علاوه بر این، منابع محلی شماری از ساحات مورد هدف قرار گرفته شده را تثبیت کردند که منازل رهائشی بوده و در آن هیچگونه تولید مواد مخدر صورت نمی گرفت.^{۶۴} یوناما ویدیو ها و تصاویری را که توسط شاهدان عینی، قربانیان و ساکنین محل بلافاصله بعد از حملات هوایی تاریخ ۵ ماه می گرفته شده بود، بررسی نمود که تصاویر و ویدیو های متذکره مارکیت همراه با دوکان ها، یک تانک تیل و وسایط نقلیه ی را که مورد هدف قرار گرفته بود را نشان می داد. یوناما از این محلات در جریان سفر هیئت اعزامی اش به بکواه دیدن کرد و معلوماتی که در ویدیو ها و تصاویر نشان داده شده است را تأیید کرد.

از زمان وقوع رویداد تاکنون، یوناما نتوانسته است که موقف نیروهای ایالات متحده در افغانستان را مبنی بر اینکه لابراتوار های که در جریان حملات هوایی مورد هدف قرار گرفت بطور انحصاری توسط طالبان کنترل و به پیش برده می شد را تأیید کند. معلوماتی که از منابع معتبر و قابل اعتماد در محل به یوناما رسیده و تحلیل شده است و همچنان از طرف مسئولین حکومت بشمول مقامات استخباراتی و افراد شامل در نیروهای امنیتی افغان بدست آمده، نشان می دهد که این لابراتوار های تولید مواد مخدر متعلق به گروه های جنایت کار بوده و توسط آنان به پیش برده می شد که با شبکه قاچاق مواد مخدر بین المللی رابطه داشتند. این هم تثبیت گردید که مالکان

^{۶۱} نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان "پاسخ به اعتراضات یوناما" (پاورقی شماره ۷ ملاحظه شود).

^{۶۲} مرادات ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان بتاريخ ۲۰ اگست ۲۰۱۹ در مورد قضیه نزد یوناما.

^{۶۳} مرادات ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان بتاريخ ۲۴ اگست ۲۰۱۹ در مورد قضیه نزد یوناما.

^{۶۴} به نقل از دیوید منس فیلد، همکار ارشد در فاکولته اقتصاد در لندن، کسیکه بیشتر از دو دهه تحقیق بر صنعت تولید مواد مخدر در افغانستان را انجام داده است: این بعید است که افراد ملکی در داخل تاسیسات زندگی کند که در آن مواد مخدر پروسس می شود (مصاحبه تلفونی، بتاريخ ۲۱ اگست ۲۰۱۹). با آنهم، چنانچه منس فیلد و سودرهوم اشاره کردند، بعضی از دوکانداران در بازار عبدالودود در بکواه، کسانی که در لابراتوار های تولید هیروین و میتامفتامین در ولسوالی کار کرده اند "دوکانهای شانرا در بازار بسته و حالا تجارت باقی مانده شانرا از داخل منازل شان به پیش می برند" این را می رساند که ممکن است گیاه اُمان و سایر مواد پریکرسر (precursor) در منازل مسکونی شان نگهداری می کردند. منس فیلد و سودرهوم "موج جدید تولید میتامفتامین" (پاورقی شماره ۳۹ ملاحظه شود).

لابراتوار ها و افراد کارگر در آن مجزا از طالبان فعالیت می کردند. بر اساس گزارشات، طالبان از زارعین و مالکان لابراتوار های مواد مخدر که در تولید میتمافتامین دخیل بودند، "مالیه" اخذ می کردند، چنانچه آنان از سایر تجارت و داد و ستد که در محلات تحت کنترل و نفوذ آنان صورت می گیرد، بشمول سایر انواع تولید مواد مخدر چون تریاک و هیروین، نیز مالیه اخذ می کنند.^{۶۵} بر اساس گزارشات، طالبان هم برای انتقال مواد مخدر به بیرون از کشور امنیت را تامین می کنند.^{۶۶} در ارتباط به تولید میتمافتامین، بر اساس گزارش ها طالبان از گیاه اومان (جیرکنه) در ولایت غور از هر کیلوگرام آن، حینکه حاصل برداری می شود، و قبل از آنکه در لاری ها بار شود و به ولسوالی بکواه انتقال داده شود، یک مقدار معین مالیه اخذ می کنند.^{۶۷}

از طریق روند حقیقت یابی در مورد تأثیرات این رویداد بالای افراد ملکی، یوناما معلومات مشخص و واضح از ۱۴۵ مورد تلفات ملکی (۸۹ کشته و ۵۲ تن مجروح و چهار تن بدون سرنوشت) بدست آورده است که از اثر حملات هوایی بر ولسوالی های بکواه و دلارام، به ترتیب مربوط ولایت فراه و نیمروز، متاثر گردیده اند که در آن ۸۰ طفل و ۹ خانم شامل می باشد. سی تن از این افراد که ادعا شده آنان افراد ملکی بوده اند، تثبیت گردیده است که کارگران لابراتوار های تولید مواد مخدر بودند (که در آن چهار پسر بین سنین ۱۵ تا ۱۷ ساله نیز شامل می باشد). یوناما هنوز هم مشغول بررسی شماری زیادی از این نوع گزارشات می باشد. از جمله ۱۴۵ تن افرادی که کشته و یا مجروح شده اند، یوناما ۳۹ مورد تلفات ملکی (۳۰ کشته، ۵ تن مجروح و چهار تن که سرنوشت کشته و مجروح شدن شان نامعلوم است) را تثبیت نموده که شامل ۱۴ طفل و یک زن می باشد. در میان کشته شدگان افراد ملکی، یوناما معلوم نمود که ۱۷ تن آنها همه مردان و کارگران لابراتوار های مواد مخدر بوده اند.

^{۶۵} همچنان ملاحظ شود فارمر، "افغانستان گسترش تولید میتمافتامین را مشاهده می کند" (پاورقی ۳۸ ملاحظه شود) ("شورش گران طالب که بر اساس تخمین قبلی سالانه ده میلیون دالر از تریاک بدست می آورند، اکنون از گروه های جنایتکار که در غرب افغانستان میتمافتامین تولید می کنند، مالیه می گیرند.") و دیوید منس فیلد، در نوشته مایک پاور "در عقب جنگ غیرحقیقی ایالات متحده بر ضد لابراتوار های تولید مواد مخدر طالبان" خبرنامه وایس (۱۸ سپتمبر ۲۰۱۹) ذکر شده است. ("شماری اندکی از لابراتوار ها متعلق به و توسط افراد طالبان به پیش برده می شود، در عوض آنان بر مالکان این لابراتوار ها مالیه وضع می کنند (دقیقاً ترجمه متن منبع). قومندانان طالب از هر کیلوگرام مواد مخدر پودر مانند که در لابراتوار های قلمرو شان تولید می شود، ۶ دالر امریکایی مالیه می گیرند، اگر هیروین، مورفین و یا میتمافتامین باشد، نقل قول از منس فیلد)

^{۶۶} بر اساس مصاحبه انجام شده توسط یوناما در جریان ماموریت به ولایت فراه در ماه جون سال ۲۰۱۹.

^{۶۷} به نقل از دیوید منس فیلد و الیکس سودر هوم، اراکین افغان نیز از محصول گیاه اومان که به لابراتوار های تولید مواد مخدر انتقال داده می شود مالیه اخذ می کنند که از هر لاری ۱۰۰ تا ۱۵۰ دالر امریکایی است، که ولسوالی دلارام ولایت نیمروز نیز شامل آن می باشد. منس فیلد و سودر هوم "موج جدید تولید میتمافتامین" (پاورقی شماره ۳۹ ملاحظه شود).

یوناما معلومات موثق و قابل اعتباری را بدست آورده که حد اقل ۳۷ مورد دیگر تلفات افراد ملکی (۳۰ تن کشته و هفت تن مجروح) بشمول ۳۰ طفل و دو زن را ثابت می سازد. این دفتر بالای تأیید این تلفات افراد ملکی کار می کند. یوناما نتوانسته است که معلومات در مورد کشته شدن ۶۹ تن دیگر که بر اساس گزارشات کشته و یا مجروح شده اند را تأیید و تثبیت نماید.

در یک رویداد بتاريخ ۵ ماه می در قریه شاگی ولسوالی بکواه چندین منبع متعبر و قابل اعتماد گزارش دادند که سه طفل زمانی کشته شدند که منزل مسکونی شان توسط حمله هوایی مورد هدف قرار گرفت. بعد از آنکه یک حمله هوایی نزدیک این منزل صورت گرفت، پدر خانواده قبل از آنکه بمب دوم بر منزل شان اصابت کند بر اعضای فامیل اش صدا زد که از خانه بیرون شوند. سه پسر خورد سال که بین یک و نیم تا هفت سال عمر داشتند نتوانستند به وقت از خانه فرار کنند. یوناما کشته شدن یکی از این پسر ها و همچنان مجروح شدن یک پسر ۱۲ ساله دیگر را در همسایگی این خانه را تأیید کرده است. یوناما همچنان معلومات مشخصی در مورد مجروح شدن یک دختر حدود چهار تا پنج ساله و یک پسر حدود دو ساله در همین رویداد بدست آورده و تلاش می کند تا قضیه را تثبیت کند.

در یک رویداد دیگر در همین منطقه، چندین منبع معتبر و قابل اعتبار گزارش دادند که ۱۲ تن از اعضای یک فامیل بزرگ از اثر حمله هوایی بالای منزل شان کشته و مجروح شدند. یوناما هفت کشته (بشمول پنج طفل) و سه مجروح ملکی (بشمول دو طفل) را تثبیت کرده است. یوناما تا هنوز نتوانسته است که سرنوشت دو طفل را که آیا کشته و یا مجروح شده اند، تثبیت نماید زیرا معلومات از منابع در مقاطع زمانی مختلف بدست آمده است.

در جریان سفر هیئت به ولسوالی بکواه، گروه حقیقت یاب از یک ساحه دیدن کرد که به نقل از چندین منبع معتبر و قابل اعتماد، یک حمله هوایی بالای یک منزل باعث پنج مورد تلفات ملکی (سه کشته بشمول دو طفل و دو مجروح) شده بود. به نقل از شاهدان عینی دو حمله هوایی صورت گرفته بود. بر اساس گزارش ها حمله هوایی اول منزل را تخریب کرد. و چند دقیقه بعد، زمانیکه مردم اطراف این محل جمع شدند تا بدانند که چی رخ داده است، حمله دومی همین محل را هدف قرار داد که باعث تلفات افراد ملکی گردید. علاوه بر مصاحبه با بزرگان محل و قربانیان این حادثه، هیئت اعزامی یوناما از محلی که مورد هدف قرار گرفته بود به چشم خود دیدن کرد. از جمله پنج مورد تلفات افراد ملکی که از آن ساحه مشخص گزارش داده شده بود، یوناما چهار مورد آن (سه کشته و یک مجروح) را تثبیت کرد.

یوناما همچنان کشته شدن ۱۷ مرد از اثر حمله هوایی بالای یک لائبراتور تولید مواد مخدر در ولسوالی دلارام ولایت نیمروز را نیز تثبیت کرده است. مرد دیگری که در زمانه حادثه در نزدیکی این محل بوده است مجروح شده است.

افرادیکه توسط یوناما و کمیسیون مستقل حقوق بشر مصاحبه شده اند گزارش دادند که شماری زیادی از کارگران داخل لائبراتورهای تولید مواد مخدر در ولسوالی بکواه، از سایر ولایات کشور بشمول ولایات هلمند و غور در جستجوی کار به این محلات سفر کرده بودند و به دلایل مالی در صنعت تولید مواد مخدر دخیل شده بودند. چندین منبع گزارش دادند که به دلیل عدم موجودیت منابع کاری قانونی، برای امرار حیات در ولسوالی بکواه یگانه گزینه واقعی کار کردن در این لائبراتورها می باشد که گفته می شود زنان روزانه (۳۰۰ افغانی معادل ۳۸۰ دالر امریکایی) مزدی معادل نیم مزد روزانه مردان (۶۰۰ افغانی معادل ۷۶۰ دالر امریکایی) را بدست می آورند.^{۶۸}

بزرگان ولسوالی بکواه موجودیت کارخانه های تولید مواد مخدر در منطقه ی شانرا رد نکردند. آنان بر مصیبت افراد و فامیل های محلات شان تأکید داشتند که شماری زیادی از آنان فقط بخاطر امرار حیات در این کارخانه های تولید مواد مخدر کار می کردند. آنان به جای طرف های جنگ، مالکان این لائبراتورها را مقصری در معرض خطر قرار دادن افراد ملکی می شناختند.

به تعقیب سفر هیئت اعزامی حقیقت یاب به ولسوالی بکواه، یوناما یافته های اولیه خود را در ماه های جون و جولای با نیروهای ایالات متحده در افغانستان شریک ساخت و بعداً در چندین فرصت دیگر معلومات پیرامون تلفات افراد ملکی را الی ماه سپتمبر چنانچه که یوناما در روند بررسی های خود از موارد تلفات ملکی پیش می رفت با این نیروها شریک ساخت. نیروهای ایالات متحده در افغانستان موقف خود مبنی بر اینکه در عملیات هوایی ۵ ماه می هیچ تلفات افراد ملکی رخ نداده و همچنان زنان و اطفال در اطراف ساختمان های مورد هدف حضور نداشتند را حفظ کردند؛ نیروهای ایالات متحده در افغانستان بر این باور اند که تمامی افرادیکه در داخل لائبراتورها کار می کردند مرد بودند.^{۶۹} طبق گفته های نیروهای ایالات متحده در افغانستان ارزیابی اصلی آنان مبنی بر صفر بودن تلفات افراد ملکی بر پایه "پاسخ های واحد امنیت، مرجع گزارشدهی باز بعد از انجام حملات، و تحقیقات تیم تلفات افراد ملکی استوار است."^{۷۰} نیروهای ایالات متحده در افغانستان گفتند که الی تاریخ ۱۳

^{۶۸} به نقل از دیوید منس فیلد (پاورقی شماره ۶۴ ملاحظه شود) این بعید به نظر می رسد که زنان بطور مستقیم در این لائبراتورها مصروف کار بوده باشند، بویژه در این منطقه، در عوض ممکن است آنان برای تهیه غذا و یا ارائه کردن دیگر انواع کار های حمایتی برای کارگران لائبراتورها در یک تعمیر متصل استخدام شده باشند (مصاحبه تلفونی، ۲۱ اگست ۲۰۱۹).

^{۶۹} ارتباط ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان بتاريخ ۲۴ سپتمبر ۲۰۱۹ در مورد قضیه نزد یوناما.

^{۷۰} ارتباط ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای هوایی ایالات متحده امریکا مستقر در افغانستان بتاريخ ۱۳ سپتمبر ۲۰۱۹ در مورد قضیه نزد یوناما.

سپتمبر آنها "هیچ گزارشی در مورد ادعای تلفات افراد ملکی از واحد امنیتی و یا منابع باز دریافت نکردند". اما اظهار نمودند که "بر اساس ماهیت متحرک عملیات ها و ادعا های یوناما، امکان تلفات افراد ملکی در آن عملیات وجود دارد. حتی با وجود ارزیابی های گسترده قبل از انجام حملات در مورد ارزیابی الگوی حیات در محل به منظور کاهش تلفات افراد ملکی، تلفات افراد ملکی قابل تصور است.^{۷۱}

چارچوب حقوقی

از مشخصه های وضعیت در افغانستان این است که چند منازعه مسلحانه داخلی بین نیروهای ملی امنیتی افغانستان و نیروهای نظامی بین المللی که از حکومت افغانستان حمایت می کنند و چندین گروه مسلح مخالف غیردولتی و همچنان میان گروه های مسلح مخالف غیردولتی جریان دارد.

در یک جنگ داخلی، ماده مشترک ۳ کنوانسیون های جینوا حد اقل معیارها را تعیین کرده است که طرفین منازعه باید آنرا احترام و رعایت کنند. علاوه بر این، در جایکه قابل تطبیق است، احکام پروتکل الحاقی دوم سال ۱۹۷۷، که افغانستان نیز عضو آنست، همچنان بخشی از چارچوب حقوقی حاکم را تشکیل می دهد. ایالات متحده امریکا پروتکل الحاقی دوم را امضاء نموده اما تصویب نکرده است.^{۷۲} قواعد مندرج حقوق عرفی بین المللی مرتبط به منازعات مسلحانه داخلی نیز قابل تطبیق بوده و برای تمام دولت ها، بدون نیاز به تصویب رسمی آن لازم الاجراء می باشد. قواعد عرفی که منازعات مسلحانه میان دولت ها و گروه های مسلح مخالف را تنظیم می کند نیز بر تمام طرف های منازعه، بدون در نظر داشت اینکه طرف گروه مسلح مخالف است و یا دولت، قابل تطبیق می باشد.

بر اساس حقوق بشردوستانه بین المللی، طرفین منازعه ملزم اند که قواعد تفکیک، احتیاط و تناسب را حین انجام عملیات های محاروبی، بشمول زمانیکه عملیات های نظامی را پلان می کنند، رعایت و احترام نمایند. بر علاوه حقوق بشردوستانه بین المللی و حقوق بشر بین المللی نیز بخشی از چارچوب حقوقی را تشکیل می دهد. به همین ترتیب دولت ها باید مسئولیت های شان را بر اساس حقوق بشر بین المللی در قبال افرادی که در داخل قلمرو و یا حیطه قضایی شان هستند، انجام دهند. علاوه بر این، گروه های غیردولتی که بر یک قلمرو کنترل مؤثر دارند و در آن فعالیت های چون حکومت را انجام می دهند، باید نورم های حقوق بشر را رعایت کنند.

^{۷۱} همان.

^{۷۲} با این حال، ایالات متحده امریکا ملزم به نورم های حقوق عرفی بین المللی است که در احکام پروتکل الحاقی شماره دوم آن انعکاس یافته است.

حملات مستقیم بر افراد ملکی و یا تأسیسات ملکی بر اساس حقوق بشردوستانه بین المللی منع بوده و می تواند جرایم جنگی تلقی شود.^{۷۳} اصل تفکیک تصریح می دارد که طرفین منازعه باید در همه حالات بین افراد ملکی و جنگجویان تفکیک قایل شوند. حملات فقط باید بر ضد جنگجویان و تأسیسات نظامی صورت گیرد و نباید مستقیماً علیه افراد ملکی و یا تأسیسات ملکی صورت گیرد.^{۷۴} مزید بر این، اطفال در منازعات مسلحانه مستحق حفاظت و احترام ویژه هستند.^{۷۵}

افراد ملکی از حملات محفوظ اند مگر اینکه و تا زمانیکه به گونه ی مستقیم در جنگ ها اشتراک نمایند.^{۷۶} عمل دولت این کار را بحیث نورم حقوق عرفی بین المللی که در هر دو نوع منازعات، بین المللی و داخلی قابل تطبیق است، ایجاد می نماید.^{۷۷} اشخاص زمانی اشتراک کننده مستقیم در منازعات محسوب می شوند که عمل خصمانه ی را در حمایت از یک طرف منازعه انجام دهند و مستقیماً سبب ضرر رساندن به طرف مقابل شوند. اینگونه اعمال باید طوری باشد که روی عملیات نظامی و یا ظرفیت های نظامی جانب مقابل تاثیر منفی بگذارد. در حالاتی که شک و گمان وجود دارد، شخص مورد نظر باید از حمله مستقیم محفوظ تلقی شود.^{۷۸}

حملاتی که خسارات جانبی آن باعث مرگ افراد ملکی و یا مجروحیت افراد ملکی گردد و این خسارات جانبی بزرگ تر از سود مستقیم و قطعی نظامی که انتظار میرود از آن حمله بدست آید، باشد تحت حقوق بشردوستانه بین المللی منع می باشد و می تواند جرایم جنگی محسوب شود.^{۷۹} هر یک از طرفین منازعه مکلف است که حین انتخاب وسایل و روش های جنگ، تمام تدابیر احتیاطی ممکنه را به هدف جلوگیری از کاهش جانبی تلفات جانی یا مجروحیت افراد ملکی و صدمه به تأسیسات ملکی را رویدست گیرند.^{۸۰}

^{۷۳} بررسی آی سی آر سی در مورد حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی، قواعد ۱ و ۷، اساسنامه روم محکمه بین المللی جنایی ماده ۸ (۲) (e)(i).

^{۷۴} پروتکل الحاقی شماره دوم کنوانسیون های جینوا سال ۱۹۷۷، ماده ۱۳ (۲)، بررسی آی سی آر سی در مورد قانون عرفی بشردوستانه بین المللی، قواعد ۱ و ۷،

^{۷۵} پروتکل الحاقی شماره دوم کنوانسیون های جینوا سال ۱۹۷۷، ماده ۴ (۳)، کنوانسیون در مورد حقوق طفل ۱۹۸۹، ماده ۳۸، و بررسی آی سی آر سی در مورد حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی، قاعده ۱۳۵.

^{۷۶} بررسی آی سی آر سی در مورد حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی، قاعده ۶.

^{۷۷} همان.

^{۷۸} همان.

^{۷۹} بررسی آی سی آر سی در مورد حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی، قواعد ۱۴ و ۱۵۶.

^{۸۰} همچنان ملاحظه شود قاعده ۱۵، بررسی آی سی آر سی در مورد حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی، و ماده ۱۳، پروتوکول الحاقی به کنوانسیون های جینوا تاریخ ۱۲ اگست سال ۱۹۴۹، در ارتباط به تحفظ قربانیان منازعات مسلحانه غیر بین المللی (پروتکل شماره دوم) تاریخ ۸ جون ۱۹۷۷.

قانونی بودن حملات هوایی علیه لابر اتوار های مواد مخدر

بر اساس حقوق بشردوستانه بین المللی، تأسیساتی که از لحاظ اقتصادی یا مالی به فعالیت های جنگی طرف منازعه کمک می کند، صرفاً به همین دلیل نمی توانند قانوناً هدف حمله قرار گیرند زیرا این تأسیسات طبق حقوق بشردوستانه بین المللی شرایط تعریف از یک هدف نظامی را برآورده ساخته نمی توانند.

حقوق بشردوستانه بین المللی تصریح می کند که اهداف نظامی محدود به "اهدافی می شوند که از لحاظ ماهیت، موقعیت، مقصد یا استفاده، کمک مؤثری به اقدامات نظامی می نمایند که تخریب کامل یا قسمی، تصرف یا خنثی سازی آن، در شرایط حاکم بر آن زمان، مزیت ملموس نظامی را فراهم کند".^{۸۱} این تعریف ایجاب می کند که مزیتی که بدست می آید باید مزیت نظامی باشد، نه اقتصادی یا مالی، و این مزیت باید ملموس باشد. شی ای که از لحاظ مالی به یک گروه متخاصم کمک می کند، رابطه نابسندگی با جنگ دارد به قدری که نمی تواند آن شی را هدف مشروع نظامی قرار دهد. اگرچه حمایت اقتصادی ممکن است برای فعالیت های کلی جنگ لازم و ضروری باشد، اما ذاتاً ماهیت غیرمستقیم داشته و جزء لاینفک جنگ را تشکیل نمی دهد.

موقف دیرینه ایالات متحده امریکا این است که اشیای اقتصادی که به صنعت (پشتیان جنگ) کمک کند یا (ممد تداوم جنگ) باشد اهداف مشروع نظامی تلقی می گردند.^{۸۲} کتاب راهنمای قانون جنگ وزارت دفاع آمریکا تصریح می دارد که ممکن است "جنگ ضرورتاً اقتضا نماید که ملکیت های دشمن ضبط یا نابود ساخته شود تا بدینوسیله توانمندی دشمن برای راه اندازی یا دوام عملیات ها کاهش یابد".^{۸۳} از عملیات های قبلی آیساف علیه لابر اتوار های مواد مخدر و مواد مخدر به عنوان نمونه ی از این گونه عملیات ها ذکر شده است.^{۸۴}

طبق اظهارات نیروهای ایالات متحده در افغانستان، و همسو با پالیسی ایالات متحده امریکا، حمله هوایی مورخ ۵ می لابر اتوار های میتامفیتامین را هدف قرار داد که "بگونه مستقیم برای تمویل فعالیت های جنگی طالبان از آن استفاده می شد".^{۸۵}

^{۸۱} ماده ۵۲ (۲) پروتکل اول اضافی ۱۹۷۷ کنوانسیون های ژنو؛ عملکرد دولت تعریف مشابه از اهداف نظامی را در نورم حقوق عرفی بشر دوستانه بین المللی که برای هر دو منازعات: منازعه مسلحانه بین المللی و غیر بین المللی قابل تطبیق می باشد تصریح کرده است. به بررسی حقوق عرفی بشردوستانه بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۸ مراجعه شود.

^{۸۲} نیروهای ایالات متحده در افغانستان، (پاسخ به اعتراضات یوناما) به (پاورقی نمبر ۷) مراجعه شود؛ همچنان به کتاب راهنمای قانون جنگ وزارت دفاع ایالات متحده امریکا پرگراف ۲۱۴ مراجعه شود؛ با آنکه اصطلاحاتی نظیر اقدام به جنگ، حمایت از جنگ و دوام جنگ به گونه واضح در تعاریف معاهده هدف نظامی، ایالات متحده امریکا تعریف هدف نظامی را تفسیر کرده که باید در برگیرنده این مفاهیم شود.

^{۸۳} به کتاب راهنمای قانون جنگ وزارت دفاع ایالات متحده امریکا صفحات ۲۸۸-۲۸۷ مراجعه شود.

^{۸۴} همان

^{۸۵} نیروهای ایالات متحده در افغانستان، (پاسخ به اعتراضات یوناما) به (پاورقی شماره ۷) مراجعه شود.

این موضع گیری که در آن صنایع "پشتیان جنگ" به عنوان اهداف مشروع نظامی تلقی می گردد مورد حمایت حقوق بشردوستانه بین المللی نمی باشد. مخصوصاً، این موضوع گیری در مطابقت به اصل تفکیک که یک اصل بنیادی در انجام عملیات های جنگی است، قرار ندارد، و با انکار از محافظت بخش های قابل ملاحظه ی از زیرساخت های اقتصادی و مالی که در قلمرو طرف منازعه قرار دارد یا توسط آن اداره می شود، در برابر حملات، این اصل را نهایتاً تضعیف می کند.

قانونی بودن حملات هوایی علیه اشخاصی که در لابراتوار های مواد مخدر کار می کنند

حقوق بشر دوستانه بین المللی حملات مستقیم بالای افراد ملکی را منع قرار داده است. به مقصد اصل تفکیک، افراد ملکی به اشخاصی اطلاق می شود که عضو نیروهای مسلح یا گروه های مسلح سازمان یافته نباشند. در موضوع منازعات مسلحانه داخلی، اصطلاح "گروه های مسلح سازمان یافته" منحصرأً به شاخه مسلح یا نظامی طرف های غیر دولتی گفته می شود نه به سایر فعالیت ها یا اشکال حمایت از آن.^{۸۶} براساس راهنمایی تفسیری کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد مفهوم مشارکت مستقیم در خصومت ها تحت حقوق بشر دوستانه بین المللی که توسط شماری از میکانیزم ها و مأموریت های نظارتی حقوق بشر ملل متحد پیروی شده است، "ملاک تعیین کننده برای عضویت فرد در یک گروه مسلح سازمان یافته این است که آیا فرد وظیفه مستمری را برای این گروه به عهده می گیرد که مشارکت مستقیم فرد متذکره را در خصومت ها اقتضا کند".^{۸۷} بنابر این، افرادی که از یک گروه مسلح مخالف – به شکل سیاسی، مالی و یا به نحو دیگری – حمایت می کنند اما وظیفه جنگی دوامداری در تشکیل این گروه مسلح سازمان یافته ندارند، عضو آن گروه مسلح شمرده نمی شوند. این افراد، به عنوان اشخاص ملکی، در برابر حملات از محافظت برخوردار می باشند، مگر اینکه و تا ازمانیکه آنان مستقیماً در خصومت ها اشتراک نمایند.^{۸۸}

برای اینکه رفتار یک فرد مشارکت مستقیم وی در جنگ محسوب شود طوریکه باعث گردد که او حالت محافظت شده خود را در برابر حمله از دست دهد، باید بین رفتار مورد بحث آن شخص و آسیب ناشی از آن رابطه مستقیم سببی وجود داشته باشد؛ باید آن رفتار ها جزء لاینفک عملیات جنگی باشند.^{۸۹} این شرط اعمال غیر مستقیم را که ممکن است به تلاش های جنگی یک طرف منازعه کمک کند ولی مستقیماً باعث بوجود آمدن

^{۸۶} راهنمایی تفسیری کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد مفهوم مشارکت مستقیم در خصومت ها طبق حقوق بشردوستانه بین المللی، ماه می ۲۰۰۹، صفحه ۳۲.

^{۸۷} همان، صفحات ۳۵-۳۳.

^{۸۸} بررسی حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۶.

^{۸۹} همان. صفحات ۵۲-۵۱.

آسیب نشود را مستثنی قرار داده است. برای مثال، این استثناء حمایت مالی و یا سیاسی از یک طرف منازعه را شامل می شود.^{۹۰} در مواردی که شک و تردید وجود داشته باشد، این افراد باید افراد ملکی تلقی شده و در برابر حملات مورد محافظت قرار گیرند.^{۹۱}

عمل تولید یا پروسس مواد مخدر و عواید ناشی از آن که شاید برای تأمین مالی تلاش های جنگی طرف منازعه مورد استفاده قرار گیرد، فقط تأثیر غیرمستقیمی بر ظرفیت نظامی طرف منازعه دارد.

یوناما یاد آوری می کند که از دید نیروهای ایالات متحده در افغانستان، "اطلاعات استخباراتی همه جانبه تأیید نمود که تمام پرسونلی داخل لابراتوار ها جنگجویان طالبان بودند.^{۹۲} اما، نیروهای ایالات متحده در افغانستان نیز اظهار داشتند که این بدان معنی نیست که این افراد حین انجام عملیات، در وظایف محاربوی اشتغال داشتند.^{۹۳} نیروهای ایالات متحده در افغانستان واضح ساختند که ایالات متحده امریکا "نیت خصمانه" یک گروه مسلح سازمان یافته غیر دولتی را به همه اعضای آن گروه نسبت می دهد، صرف نظر از اینکه عضو مذکور مصروف انجام وظیفه محاربوی است و یا خیر. نیروهای ایالات متحده در افغانستان تمام پرسونل موجود در این لابراتوار ها را بر اساس عضویت ادعا شده ی آنان، قابل هدف گیری می دانست. مطابق گفته های نیروهای ایالات متحده در افغانستان، قرآینی که نشان می دهد شخص عضویت یک گروه مسلح سازمان یافته غیر دولتی را دارد شامل "پیروی از دستوراتی که از طرف رهبران این گروه صادر می شود، انجام وظایف مشابه آنچه که در یک جنگ انجام می شود به نمایندگی از گروه متذکره، حمایت محاربوی یا انجام خدمات در حمایت از فعالیت های محاربوی" می شود.^{۹۴} نیروهای ایالات متحده در افغانستان برای هدف مشروع دانستن یک شخص ضروری نمی

^{۹۰} همان

^{۹۱} بررسی حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۶.

^{۹۲} نیروهای ایالات متحده در افغانستان، (پاسخ به اعتراضات یوناما) به (پاورقی نمبر ۷) مراجعه شود.

بررسی حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۶.

^{۹۳} مراسلات ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاريخ ۲۰ آگست ۲۰۱۹ که در دوسیه یوناما وجود دارد.

نیروهای ایالات متحده در افغانستان، (پاسخ به اعتراضات یوناما) به (پاورقی نمبر ۷) مراجعه شود.

^{۹۴} مراسلات ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاريخ ۵ آگست ۲۰۱۹ که در دوسیه یوناما وجود دارد. این ها بازتاب دهنده ی معلوماتی اند که در کتاب راهنمای قانون جنگ وزارت دفاع آمریکا تصریح یافته است که این افراد از نظر ایالات متحده آمریکا عملاً بخشی از گروه مسلح غیر دولتی محسوب می شوند، حتی اگر به طور رسمی عضو آن گروه نباشند. به بخش ۵.۷.۳.۲ مراجعه شود.

دانند که ثابت نمایند که آن شخص مسقیماً در جنگ دخیل است و یا طبق پالیسی ایالات متحده برای هدف گرفتن شخص ضروری نیست که آن شخص نقش محاربوی داشته باشد.^{۹۵}

حقوق بشردوستانه بین المللی از این موقف حمایت نمی کند که افراد را صرفاً به دلیل دخیل بودن آنها در فعالیت های که از تلاش های جنگی یک گروه مسلح حمایت می کند، منجمله زمانیکه این دخیل بودن شامل پیروی از دستورات آن گروه مسلح شود، عضوی آن گروه مسلح سازمان یافته محسوب نماید.^{۹۶} این گونه افراد، اشخاص ملکی اند که حق دارند در برابر حملات از آنان محافظت شود. هر گونه تفسیر دیگری اصل تفکیک بین افراد ملکی و جنگجویان را که از اصول اساسی حقوق بشردوستانه بین المللی بوده و برای محافظت افراد ملکی در افغانستان و فراتر از آن مهم است، از بین خواهد برد.

نتیجه گیری

بر اساس یافته ها و تحلیل های حقوقی خود، یوناما و دفتر عالی کمیشنری حقوق بشر مشخص کردند که هم محلات و هم افرادی که در حملات هوایی نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاريخ ۵ می ۲۰۱۹ در ولسوالی بکواه ولایت فراه و ولسوالی دلآرام، ولایت نیمروز هدف قرار گرفتند، ملکی بودند، و باید در برابر حملات محافظت می شدند.

یوناما از میزان بلند آسیب ناشی از حملات هوایی نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاريخ ۵ می، بر افراد ملکی در بکواه، به شمول کارگران لابراتوار های مواد مخدر، خانواده های آنها و مردمانی که در مجاورت این لابراتوار ها زندگی می کردند، شدیداً نگران است.

^{۹۵} مراسلات ایمیلی با مشاور حقوقی نیروهای ایالات متحده در افغانستان بتاريخ ۲۰ آگست ۲۰۱۹ که در دوسیه یوناما وجود دارد؛ کتاب راهنمای قانون جنگ وزارت دفاع آمریکا بخش ۵.۷.۱ (فرد متذکره، منحصراً اجتناب این گروه، می تواند که در هر زمانی به وظیفه جنگی توظیف گردد، حتی اگر این فرد بصورت معمول برای این گروه وظیفه ی دیگری را انجام دهد).

^{۹۶} به رهنمای تفسیری کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد مفهوم مشارکت مستقیم در خصومت ها طبق حقوق بشردوستانه بین المللی، ماه می ۲۰۰۹، صفحه ۳۲، اصطلاح گروه مسلح سازمان یافته، بهر حال، منحصراً اشاره به شاخه مسلح و نظامی طرف منازعه غیر دولتی دارد: به نیرو های مسلح از حیث وظیفوی آن. این تمایز عواقب مهمی را برای تعیین عضویت در یک گروه مسلح سازمان یافته بر خلاف سایر اشکال وابستگی یا حمایت از طرف منازعه غیر دولتی دارد. بنابراین، برای اهداف عمل اصل تمایز، عضویت در چنین گروه هایی نمی تواند وابستگی انتزاعی، پیوندهای خانوادگی یا سایر معیارهای معروض به خطا، خود سری یا سوء استفاده را داشته باشد. در عوض، عضویت باید بستگی به این داشته باشد که آیا عملکرد دوامدار یک فرد با عملکردی که توسط گروه بطور کل انجام می شود، مطابقت دارد، یعنی انجام خصومت به نیابت از طرف منازعه غیر دولتی. بنابراین، طبق [حقوق بشردوستانه بین المللی]، ملاک تعیین کننده برای عضویت فرد در یک گروه مسلح سازمان یافته این است که آیا یک فرد وظیفه مستمر برای این گروه انجام می دهد که دال بر مشارکت مستقیم وی در خصومت ها باشد."

یوناما نتوانست موقف نیروهای ایالات متحده در افغانستان مبنی بر اینکه مکان هایی که مورد هدف حملات هوایی قرار گرفت اهداف مشروع نظامی بودند را تأیید نماید. یوناما به این نتیجه گیری رسید که ساختمان های ملکی که ادعا شده است به عنوان لابر اتوار های مواد مخدر مورد استفاده قرار می گرفتند و در جریان حملات هوایی هدف حملات قرار گرفتند، پیوند کافی با عملیات جنگی طالبان نداشته اند تا اهداف مشروع نظامی تلقی شوند. هدف قرار دادن لابر اتوار های مواد مخدر سود ملموس نظامی برای نیروهای ایالات متحده در افغانستان بدست نداد زیرا خسارات ناشی از آن حملات اساساً ماهیت مالی داشت. افزون بر آن، به نظر می رسد که برخی از ساختمان های که هدف قرار گرفتند، با فعالیت های مربوط به پروسس مواد مخدر هیچ رابطه ای نداشتند منجمله منازل مسکونی که مورد حمله قرار گرفت.

مسئله ملکی بودن افرادی که از حملات هوایی مورخ ۵ می، آسیب دیدند جای سوال ندارد. براساس اطلاعاتی که توسط یوناما جمع آوری شد، پرسونلی که در داخل لابر اتوار ها مشغول کار بودند وظایف محاربوی انجام نمی دادند و از اینرو، حق داشتند که در برابر حملات محافظت می شدند؛^{۹۷} دخیل بودن در فعالیت های غیرقانونی مواد مخدر مشارکت مستقیم در جنگ شمرده نمی شود. علاوه بر آن، یوناما دریافت که در حالی که برخی از افراد ملکی که در حملات هوایی کشته یا زخمی شدند در لابر اتوار های مواد مخدر کار می کردند، دیگران - از جمله زنان و اطفال - در این مکان ها کار نمی کردند.

فرا تر از تأثیر عملیات مورخ ۵ می، یوناما از پیامدهای احتمالی گسترده تر موقف ایالات متحده در هدف قرار دادن اشیای ممد تدوام جنگ، به شدت نگران است. در نظر گرفتن اینکه اشیاء بر اساس کمک مالی که برای تلاش جنگی دشمن فراهم می کنند، محافظت خود را در برابر حمله از دست می دهند، نقض اصل بنیادین تفکیک است و زیر بنا های گسترده ملکی را در معرض خطر قرار می دهد. به همین ترتیب، افرادی که هیچ یک از وظایف جنگی دوامدار را برای گروه مسلح انجام نداده و مستقیماً در خصومت ها شرکت نمی کنند، نمی توانند صرفاً بر اساس تصور وابستگی آنان با یک گروه مخالف مسلح هدف قرار گیرند. چنین موضعی می تواند منجر به از بین رفتن محافظت بخش مهمی از جمعیت افراد ملکی گردد.

^{۹۷} به رهنمای تفسیری کمیته بین المللی صلیب سرخ در مورد مفهوم مشارکت مستقیم در خصومت ها طبق حقوق بشردوستانه بین المللی، ماه می ۲۰۰۹، صفحه ۳۲، اصطلاح گروه مسلح سازمان یافته، اما، منحصر اشاره به شاخه مسلح و نظامی طرف منازعه غیر دولتی دارد: به نیرو های مسلح از حیث وظیفوی آن. این تمایز عواقب مهمی را برای تعیین عضویت در یک گروه مسلح سازمان یافته بر خلاف سایر اشکال وابستگی یا حمایت از طرف منازعه غیر دولتی دارد. بنابراین، برای اهداف عملی اصل تمایز، عضویت در چنین گروه هایی نمی تواند وابستگی انتزاعی، پیوندهای خانوادگی یا سایر معیارهای معروض به خطا، خود سری یا سوء استفاده را داشته باشد. در عوض، عضویت باید بستگی به این داشته باشد که آیا عملکرد دوامدار یک فرد با عملکردی که توسط گروه بطور کل انجام می شود، مطابقت دارد؟ یعنی انجام خصومت به نیابت از طرف منازعه غیر دولتی. بنابراین، طبق [حقوق بشردوستانه بین المللی]، ملاک تعیین کننده برای عضویت فرد در یک گروه مسلح سازمان یافته این است که آیا یک فرد وظیفه مستمر برای این گروه انجام می دهد که دال بر مشارکت مستقیم وی در خصومت ها باشد."

آسیب های گسترده و شدید به مردم افغانستان و منطقه ناشی از صنعت غیر قانونی مواد مخدر، به ویژه تهدید رو به رشدی که از صنعت متامفتامین که شامل عوارض صحتی، زیست محیطی و تأثیرات منفی اجتماعی می شود، به خوبی مستند شده است. مگر، پاسخ مناسب - و قانونی - به فعالیت های غیرقانونی مواد مخدر از طریق عملیات نظامی ممکن نبوده بلکه از طریق نهاد های تنفیذ قانون امکان پذیر می باشد. یوناما خاطر نشان می کند که قطعنامه های شورای امنیت ملل متحد در مورد افغانستان، به صنعت غیر قانونی مواد مخدر از طریق تحریم های تجاری و انجماد دارایی ها رسیدگی می کند، نه از طریق هدف قراردادن نظامی اشیایی که درآمدها می باشند.^{۹۸}

یوناما برجسته می سازد که طبق کنوانسیون های بین المللی در مورد مواد مخدر^{۹۹}، و همچنین در سند برآمده از سی و مین نشست ویژه مجمع عمومی ملل متحد روی معضل جهانی مواد مخدر، همه کشورهای عضو ملل متحد متعهد به اقدامات مؤثر جهت جلوگیری از جرایم مرتبط به مواد مخدر و اتخاذ اقدامات تنفیذ قانون شدند.^{۱۰۰} کشورها همچنان تعهد کردند که حین تهیه و تطبیق پالیسی های مبارزه علیه مواد مخدر به کلیه حقوق بشری و آزادی های اساسی و حاکمیت قانون احترام گزارده و آن را مد نظر گیرند.^{۱۰۱} در گزارشی که در ماه سپتامبر ۲۰۱۸ به شورای حقوق بشر ارائه گردید، کمیشنر عالی حقوق بشر ملل متحد از "برخی گرایش های نگران کننده در زمینه نظامی شدن روز افزون روش کشورها در مبارزه با جرایم مرتبط به مواد مخدر" یاد آوری کرد. موصوف هشدار داد که "زمانیکه که نیروهای نظامی یا نیروهای امنیتی ویژه در عملیات های مبارزه با مواد مخدر دخیل می شوند، احتمال اینکه از قوه قهریه استفاده بیش از حد صورت گیرد، بوجود می آید" و اینکه "این گونه رویکردها گروه های آسیب پذیر را به طور نامتناسب متأثر ساخته و مکرراً منجر به نقض فاحش حقوق بشری افراد گردیده است."^{۱۰۲}

^{۹۸} طور مثال به قطعنامه ۲۲۵۵ (۲۰۱۵) شورای امنیت پراگراف های ۱۶-۱ مراجعه شود.

بررسی حقوق بشردوستانه بین المللی عرفی کمیته بین المللی صلیب سرخ، قاعده ۶.

^{۹۹} طور مثال به قطعنامه ۲۲۵۵ (۲۰۱۵) شورای امنیت پراگراف های ۱۶-۱ مراجعه شود.

^{۱۰۰} یگانه کنوانسیونی که در مورد مواد مخدر ۱۹۶۱ طوریکه در پروتکل سال ۱۹۷۲ تعدیل (سلسله معاهدات جلد ۹۷۶ شماره ۱۴۱۵۲) کنوانسیون در مورد مواد روان پزشکی سال ۱۹۷۱ (سلسله معاهدات جلد ۱۰۱۹ شماره ۱۴۹۵۶) و کنوانسیون ملل متحد علیه قاچاق مواد مخدر و مواد روان پزشکی سال ۱۹۸۸ (سلسله معاهدات جلد ۱۵۸۲ شماره ۲۷۶۲۷).

^{۱۰۱} همان پراگراف ۱۴.

سند نتیجه سال ۲۰۱۶ جلسه ویژه روی معضل جهانی مواد مخدر مجمع عمومی ملل متحد، جلسه ویژه سی ام (۲۱-۱۹ اپریل ۲۰۱۶) صفحات ۱۰ و ۱۷. علاوه، سند نتیجه شامل یک تعهد روی "ارتقا دادن ظرفیت قانونی مراجع تنفیذ قانون برای کشف و شناسایی مواد جدید روان پزشکی و نوع محرک افتمتامین، بشمول متامفتامین" (در صفحه ۱۸).

^{۱۰۲} الف/کمیسیون حقوق بشر/۳۹/۳۹، پراگراف ۲۷

یوناما چالش های را که انجام عملیات های تنفیذ قانون در ساحاتی تحت اداره طالبان یا جائیکه طالبان بر آن نفوذ قابل توجهی دارند به همراه دارد، به خوبی درک می کند. یوناما یاد آور می شود که این گونه عملیات ها از طرف پولیس مبارزه با مواد مخدر انجام شده و کماکان ادامه دارد و منجر به ضبط مواد مخدر، دستگیری افراد و اجراءات قضایی شده است.^{۱۰۳}

پیشنهادهای

در روشنی یافته های یوناما و ارزیابی آن در مورد ملکی بودن لابراتوار های مواد مخدر و کارگران آن، همچنین وسعت زیانی که به افراد ملکی از اثر حملات هوایی مورخ ۵ می ۲۰۱۹ در ولسوالی بکواه، ولایت فراه و ولسوالی دلآرام، ولایت نیمروز رسیده است و اینکه آسیب این حملات فراتر از لابراتوار ها رفته است، یوناما نیروهای ایالات متحده در افغانستان را به رعایت موارد ذیل ترغیب می کند:

- انجام تحقیقات مستقل و شفاف برای بررسی تأثیرات عملیات مورخ ۵ می بر افراد ملکی، نشر یافته های تحقیق شده و نیز اقداماتی که جهت تامین پاسخگویی، منجمله پرداخت مناسب جبران خساره برای قربانیان و اعضای خانواده آنان، رویدست گرفته شود؛
- توقف کلیه حملات هوایی و سایر عملیات نظامی که جهت هدف قرار دادن تأسیسات تولید مواد مخدر و کارگران مرتبط به آن صورت می گیرد؛
- مرور پالیسی های خود در مورد هدف گیری در قبال اشیاء و افراد مرتبط با فعالیت های "ممد تداوم جنگ"، تا اطمینان حاصل شود که این گونه پالیسی ها با حقوق بشردوستانه بین المللی مطابقت دارد؛
- تقویت روند تبادل اطلاعات، در صورت لزوم، معلومات استخباراتی در مورد جرایم مربوط به مواد مخدر با نهاد های تنفیذ قانون افغانستان به مثابه راهی برای بلندبردن مؤثریت مقابله مراجع تنفیذ قانون با فعالیت های نامشروع مواد مخدر؛ و
- کار با دولت افغانستان جهت اطمینان از این مسئله که منابع کافی به مراجع تنفیذ قانون افغانستان اختصاص داده می شود تا آنها قابلیت های خود در انجام عملیات های مبارزه علیه مواد مخدر با مؤثریت بیشتر را تقویت نمایند.

^{۱۰۳} طور مثال، مراجعه شود به وزارت امور داخله افغانستان، "پولیس اختصاصی مبارزه با مواد مخدر لابراتوار های هیروین را در ولایت ننگرهار از بین برد" (۲۶ جنوری ۲۰۱۹)، قابل دسترس در: <https://moi.gov.af/en/afghan-counter-narcotics-special-operation>; and CNPA Seized police-destroy-heroin-labs-nangarhar-province (last accessed 23 September 2019).; and <https://moi.gov.af/en/cnpa-seized-170-kg-of-illicit-drugs-in-nangarhar> "170 kg of Illicit Drugs in Nangarhar" (۲۳ جولای ۲۰۱۹)، قابل دسترس در: <https://moi.gov.af/en/cnpa-seized-170kg-drugs-nangarhar> (آخرین دسترسی ۲۳ سپتمبر ۲۰۱۹).

ضمیمه ۱: نقشه ساحات عمومی که از حملات هوایی متأثر گردید

Sources: OHCHR / UNAMA

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

